

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. SZERDA, július 4.

177. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10. 8—52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovina trg. 3. (Minerva palota)

A magyar Matica felé

A szuboticei Népkörnek az az akciója, amellyel a magyar kisebbség társadalmának áldozatkészségét hívja segítségül a magyar nemzetiségi tanítók szukkreszcenciájának biztosítására, mindjárt az első napon meghatóan nagylelkű példaadást eredményezett. Egy szuboticei polgár — távolról sem a leggazdagabbak közül való — huszezer dinárt adományozott a Népkörnek egy magyar tanító kiképzetésére. Az adomány erkölcsi értékét növeli az a körülmény, hogy az adományozó nem duskál a földi javakban, csak épen annyit gyűjtött össze egy élet szorgos munkájával, amennyiből öreg napjaira gondtalanul, de szíriyén megélhet.

Czigler Gyula nemes cselekedete, amellyel a Népkör által kezdeményezett adakozások sorát megnyitotta, remélhetően korszakalkotó fordulópontot fog jelenteni a jugoszláviai magyar kisebbség kulturális fejlődésében. Ki tudja, mikor jöhetett volna létre a Magyar Tudományos Akadémia, ha gróf Széchenyi István birtokai egy évi jövedelmének felajánlásával a főurak és tehetős polgárok szunnyadó adakozási hajlamát fel nem rázza? *Si licet parva componere magnis* — ha szabad kis dolgokat nagyokkal összehasonlítani — Czigler Gyula huszezer dinárjától a magyar kisebbségi életben olyan megtermékenyítő hatást várunk, amelyet Széchenyi hatvanezer forintja az egyetemes magyar közművelődésre gyakorolt.

Sok szó durrogott már el, sok lelkes fogadkozás füstölgésének voltunk tanúi, valahányszor egy-egy egészséges gondolat merült fel a magyar kisebbség szellemi életének megélénkítésére. Ámde minden elindulást megállított az anyagi eszközök hiánya. A Könyvbarátok Köre csekély tagsági díjért évi négy magyar könyvet kínált föl a vajdasági magyar olvasóközönségnek és nem lehetett összetoborozni azt a taglétszámot, amely az eszme megvalósításához szükséges. A társadalmi erők bekapcsolása a magyar kisebbségi oktatásügy szolgálatába, a vajdasági magyar tudomány, irodalom és művészet felkarolása pályadíjakkal és stipendiumokkal szintén számos értekezlet tárgya volt anélkül, hogy döntő lépés történt volna a pénzügyi *non possumus* bálványának leöntésére.

A szuboticei Népköré az érdem, hogy végre kiállt a porondra és belekiáltotta a süket fülekbe: *Adjatok, hogy kaphassatok!* Nem elég siránkozni és nekibusulva aposztrofálni a mostoha sorsot, hanem dolgozni kell a sanyaru viszonyok megjavításán. Aki alkotó kulturális munkára van predesztinálva, az ezen a téren töltse be hivatását, akit pedig szerencsés gazdasági helyzete anyagi áldozatok viselésére képesít, az bőkezűségével vegye ki részét a magyar kisebbségi sors dikálta köteleességei teljesítéséből. Súlyosak az adók? Nyomasztó a gazdasági válság? Igaz. De a vályon vagyon marad és a földbirtok, a gyár, az ipari műhely, a nagykereskedés, sőt a szatócsüzlet jövedelme is kibír egy további aránylagos megterhelést, csak szív és akarat kell hozzá, olyan szív és

akarat, amelynek a mérsékelt polgári jómódban élő Czigler Gyula adta bizonyosságát, amikor huszezer dinárt tett le a magyar kisebbségi kultúra oltárára.

Nyilvános nyugtázásra készen nézünk a Népkör gyűjtési mozgalmának eredményei elé. Czigler Gyula nagyszerű gesztusát azért tartjuk epochális jelentőségűnek,

mert halaszthatatlanná teszi a feleletet arra a kérdésre, hogy számíthat-e a magyar kisebbség a fajtájából vagyonos elemek altruizmusára. Ha Czigler Gyula huszezer dinárt adott egy magyar tanító nevelési költségeire, mennyit fognak adni a nálánál gazdagabbak, akiknek a neve egyébként is sűrűn szerepel magyar nemzetiségi ügyekkel

kapcsolatban? Reméljük, hogy mindazok, akiket illet, a felajzott várakozásnak megfelelő mértékben fognak hozzájárulni a magyar kisebbség kulturális jövőjének alapvető munkálataihoz és végre teljes erővel fog megindulni az az áldásos folyamat, amely elvezet majd a Vajdaság magyar népének Maticájához.

Koncentrációs kormány alakítása mellett foglaltak állást a kormánypártok

Ugy a radikálisok, mint a demokraták rezolúciója a legszélesebb koncentráció szükségét hangoztatja — Vukicsevics Velja miniszterelnök a klubülésen a parlament feloszlata ellen nyilatkozott — Az elégedetlen radikálisok is hozzájárultak a rezolúcióhoz

Szerdán délelőtt dönt a minisztertanács

Beogradból jelentik: A kormánypártok tanácskozásai a keddi napon tovább folytak és már lényegesen közelebb hozták a helyzet tisztázását.

A demokrata párt délelőtt tíz és tizenkét óra között tartott klubülést, amelyen folytatták a hétfőn megkezdett vitát. Elsőnek Timotijevics Koszta beszélt, aki rámutatott arra, hogy a kormány sok törvényjavaslatot dolgozott ki, de ezek letárgyalására az ellenzék éles harca miatt nem kerülhetett sor. A véres parlamenti esemény miatt

szükséges, hogy a kormány azonnal mondjon le, mert tudni kell, hogy ki és hogyan viseli a felelősséget a jövőért.

A krízist meg kell nyitni és mindent meg kell tenni egy koncentrációs kormány létesítésére.

Timotijevics megállapította, hogy az ellenzék kritikája gyakran helytálló és jogosult volt.

Setyerov Szlávko beszélt ezután és az országban uralkodó egészségtelen állapotokat vázolta.

— A pénzügyminiszter — mondotta — teljes három hónapot elveszítetett egy kölcsön miatt, amelyet nem tudott megkölni. A kormány nem tudta megoldani a legfontosabb gazdasági kérdéseket és még a kormánypárti körökből kiinduló iniciatívákat is elgáncsolta különböző szakkonferenciák tartásával. A kormánynak minél előbb le kell mondania.

Angyelinovics Grga szerint a helyzet a prékót vidékeken a merénylet előtt is igen súlyos volt. Hozzá kell látni a kedélyek megnyugtatóhoz. Hangsúlyozta, hogy

az alkotmány revíziójának szükségességét Raicsics Punisa merényletétől függetlenül is jelentkezik.

Az összes nemzeti erőket össze kell gyűjteni és meg kell kísérelni egy koncentrációs kormány megalakítását.

Gyorgyevics Mika gazdasági okokból sürgette a helyzet likvidálását. A horvát parasztpárt képviselőitől — mondotta — csak szidalmakat és csunya kifejezéseket tanult, másrészt pedig a kormány részéről csak tétlenséget és hanyagságot tapasztalt.

Davidovics Ljuba Gyorgyevics Mika egyes állításait visszautasította, majd így szólt:

— A mi részünkről ebben a kombinációban meg volt a jóakarata, hogy dol-

gozzunk, de ebben egyrészt az ellenzék, másrészt más körülmények akadályozták meg.

Davidovics ezután kijelentette, hogy ő már követelte Vukicsevictől a kormány lemondását, de ezt Vukicsevics nem tette meg, noha ezt a kívánságot többször megismélték.

A kormánynak le kell mondania és meg kell kísérelni az együttműködést a horvátokkal. A párt ma is a megegyezést akarja.

A demokraták a lehetőség határain belül elfogadják a horvátok kívánságait.

Csubrovics Pavle szintén a kormány lemondását követelte és hangsúlyozta, hogy az alkotmányrevízió kérdésében

a federalisztikus megoldás ellen van.

Már a délelőtti ülésen látszott, hogy a demokratáknál egyöntetű a hangulat. Ezt Davidovics Ljuba is megerősítette az újságírók előtt.

A délutáni ülésen is a szónokok a kormány lemondását követelték, csak Milojevics Milán foglalt állást a kormány megmaradása mellett. Davidovics javaslatára a vitát félbeszakították s egy háromtagú bizottságot küldtek ki egy határozati javaslat kidolgozására. A bizottság tagjai Davidovics, Markovics és Grol.

Marinkovics időközben érintkezésbe lépett Vukicsevics miniszterelnökkel, hogy a két klub határozatát összhangba lehessen hozni.

Tanácskozások Vukicsevics és az elégedetlen radikálisok között

A radikális klub ülést délután fél hat órára hívták össze.

Vukicsevics Velja egész délelőtti tanácskozásokat folytatott a párt elégedetlen csoportjával, hogy egyöntetű állásfoglalást biztosítson.

Ezek a tárgyalások nem sok sikert mutattak fel. A kormány hívei olyan megoldást szerettek volna létrehozni, amely biztosítsa a helyzetnek Vukicsevics Velja kezében való megmaradását.

Ugy a Pasicsoport, mint a centrum azonban a kormány azonnali lemondása mellett és a kormánynak adandó bizalom ellen voltak.

Vukicsevics Velja délután négy órakor minisztertanácsot hívott egybe, amely több mint egy óra hosszat tartott. Az újságírók érdeklődtek a miniszterelnöknél, hogy mi igaz abból a hírből, hogy a pénzügyminiszter lemondott. Vukicsevics kijelentette, hogy ő erről semmit sem tud.

Délután a klubülés előtt Vukicsevics konferenciára hívta össze a tekintélyesebb képviselőket. A kormány hívei közül Sztójadinovics Milán, Mihajlovics Ilija, Jankovics Szteván, Markovics Lázár és Szubotics Nikola vettek részt a konferencián. A kormány ellenfelei közül Uzunovics, Nincics, Makszimovics, Kojics, Radjevics, Trifunovics Misa és Miletics Krszta vettek részt a konferencián, amelyen

sikerült kompromisszumos megoldást találni.

Markovics Lázár javaslatára olyan határozati javaslatban egyeztek meg, amelyben

a radikális klub egy koncentrációs kabinet megalakítása mellett foglalt állást. Az elégedetlenek elélltak a klubban lefolytatandó vitától,

miután egy ilyen határozat magában involválja a kormány lemondását. Ilyen előzmények után nyitotta meg Jankovics Szteván alelnök a klub ülést.

Vukicsevics beszéde a radikális klub ülésén

Az ülésen Vukicsevics kapott először szót és a következő beszédet mondotta:

— Már a tegnapi ülésen eliteltük volt társunknak, Raicsics Punisanak tettét, amely mindnyájunkat fájdalmasan érintett. Raicsics Punisa büntette egy ember büntette. Bizonyos emberek ezt a bün-

tettet pártcélokra akarják felhasználni. Én nem akarom az ellenzék szemére hányni, hogy ezt az egyéni tettet itt fel akarta használni, hogy a kormányt megvádolja. Régebben az ellenzéki pártok nem jártak így el a kormányokkal szemben.

Ezt a büntényt nem szabad összekötésbe hozni Beograddal, a radikálisparttal és a szerbekkel.

Ezt a leghatározottabban visszautasítom. Egy ilyen összekötésbehozást csak Racsics Punisa büntettségével lehet egyenlőnek tekinteni. A mi szent kötelességünk, hogy különösen most számot vessünk a nemzet és az állam érdekeivel.

A parlamentnek dolgoznia kell.

Nagy feladatok állanak előttünk és a radikális klubnak lehetővé kell tennie a munkát ezzel a parlamenttel a nemzet és az állam érdekében.

Ezt nemcsak úgy mondom, hanem az ország érdekében levőnek tartom és pedig

tekintet nélkül arra, hogy ki lesz a kormányon.

A parlament előtt nagy feladatok állnak. Az eddigi periódusban egy kétszázötven képviselővel rendelkező kombinációval dolgoztunk, mégis mi radikálisok egy alkalommal már kifejeztük óhajunkat és határozatot hoztunk, hogy mi beleegyezzünk koncentrációs kormányba is. Azonban ezt a mi nagylelkű felfogásunkat nem értelmezték helyesen és nem úgy fogták fel, ahogy mi óhajtottuk.

A radikálisok rezolúciója

Ezután Mihajlović Ilija beszélt, aki azt javasolta, hogy szakítsák meg az ülést, mert a további vita nem volna hasznos. Javasolta továbbá egy hattagú bizottság megválasztását a politikai helyzet tanulmányozására. Janković Szeván elnök indítványára egyhangulag a következőket választották meg a bizottság tagjaivá: Mihajlović Ilija, Marković Laza, Szubotić Nikola, Kojics Dragutin, Miletić Krszta és Ninčević Momesiló. Az elnök szünetet rendelt el, mely után Marković Laza dr. a következő rezolúciót terjesztette be:

A radikálispart július harmadikán tartott ülése meghallgatta Vukicsevics miniszterelnöknek a radikális klubban tett

Elég engedelményt tettünk, hogy a koncentráció létrejöjjön.

A radikális part ez alkalommal sem fogja bezárni az ajtót a koncentráció előtt.

Kinyitjuk az ajtót másoknak is, hogy résztvegyenek a nemzet munkájában.

Azt hisszük, hogy egy ilyen kombináció létesítésénél nem szabad azzal a gondolattal foglalkozni, hogy vannak győzők és legyőzöttek, csak kölcsönös koncessziók és egyező nézetek az állam szükségleteiről vezetnek ehhez a célhoz.

Ezt a mostani kombinációt ki lehet bővíteni más csoportokkal.

A helyzet komoly és pedig nemcsak június huszadika óta, hanem mióta megkezdődött a parlamentben a szerbek és horvátok közti vetélkedés. A mi részünkről mindig hajlandóság mutatkozott ennek eliminálására, de nem találunk megértésre a másik oldalon. Adja Isten, hogy megegyezésre kerüljön a sor azokkal is, akik a szenvedélyeket felszították és ők is mindent az államegység szempontjából nézzenek. Mindnyájunk szent kötelessége kell hogy legyen, hogy a helyzet állami és ne személyi irányban tisztázódjék. **Ebből a beszédből pedig látnák, hogy minek kell ezután jönnie.**

előterjesztését s egyhangulag a következő határozatot hozta:

Az állam érdekei a jelen pillanatban rendkívül fontos politikai, gazdasági és pénzügyi kérdések megoldását követelik. Bár a mai radikális—demokrata kombináció a parlamentben elég erővel rendelkezik e kérdések megoldására, mégis a radikálispart azt az óhaját fejezi ki, hogy

széles koncentrációs kormány alakuljon az összes parlamenti pártok bevonásával.

A rezolúciót a klub egyhangulag elfogadta és az ülést este hét órakor Janković Szeván elnök berekesztette.

A demokrata rezolúció

A demokrata klub a következő rezolúciót fogadta el:

A demokrata klub a mai ülésen a politikai helyzetet minden oldalról megvilágította s a következő határozatot hozta: A demokrata klub jóváhagyta a párt vezetőségének határozatát, valamint a kormány demokrata tagjainak azt a nyilatkozatát, hogy

lehetőséget kell teremteni a politikai helyzet a'apos megvizsgálására. A demokrata párt megismétli azt az

állandó óhaját, hogy

parlamenti alapon megkíséreljék egy széles koncentrációs kormány megalakítását, elvárva, hogy ebben az összes parlamenti csoportok részt fognak venni

s a párt ebből a célból elvárja, hogy személyi lemondást és áldozatokat is hozzanak. Olyan megoldást kell találni, amely nincs ellentétben az állam és a parlamentáriszusz magasabb szempontjaival.

Küszöbön a kormány lemondása

A két kormánypárt egyöntetű határozata következtében nincs kétség, hogy a kormány le fog mondani.

Parlamenti körökben azt várják, hogy a kormány lemondása még

kedden megtörténik.

Vukicsevics miniszterelnök szerdán délután tíz órára minisztertanácsot hív egybe és valószínű, hogy a kormány lemondása ekkor fog megtörténni.

Radics betegségében már nem fenyeget semmiféle komplikáció

Radics István állapotában kedden újabb kedvező fordulat állt be. Dél előtt Ignatovszki és Antics belgyógyász-professzorok bevonásával újabb konziliumot tartottak, amelyen megállapították, hogy Radics állapota változatlan és

Radics állapotában semmiféle további komplikációtól nem kell már tartani.

Az orvosok szükségesnek tartották, hogy Radics már járni is megpróbáljon, amit Radics két orvosra támaszkodva azonnal meg is kezdett. A konzilium után a következő orvosi bulletint adták ki:

— **Hőmérséklet 37,3, érverés 94. Ma a beteg a szobában már járkált. Általános állapota jó.**

Radics Istvánt a délutáni folyamán igen sokan keresték fel, különösen képviselők és Radics hosszan tanácskozott Ma csekkel. Délután Radics néhány órát aludt és a látogatókat nem bocsájtottak be hozzá.

Driljević Szekula nyilatkozata

Zagrebból jelentik: Driljević Szekula dr. a zagrebi újságírók előtt kedden

nyilatkozott, amelyben az újságírók kérdéseire többek között a következőket mondotta:

— Hazudnék ha azt mondanám, hogy Radics Istvánnak nincs véleménye a mai politikai helyzetről, mert aki nem gondol a mai politikai helyzetre, az nem gondol a nép sorsára. Az pedig lehetetlen, hogy egy olyan nagy államférfi, mint Radics István, ne gondolna a népre. Azt kijelenthetem, hogy Radics István nem fog dönteni a politikai helyzetéről, amíg filét nem helyez a nép szívére. Nem tudhatom, hogy Radics a jelen pillanatban mit gondol, de azt kijelenthetem, hogy soha nagyobb népszerű nem volt nála.

Arra a kérdésre, hogy eszerint Radics István csak akkor fog-e véglegesen határozni, amikor már Zagrebban lesz, Driljević Szekula dr. így válaszolt:

— Akkor sem. Radics csak akkor fog végleges döntést hozni, ha a nép meghallgatja őt és ő a népet.

Amennyiben Driljević Szekula nem tévedett Radics István szándékairak megítélésében, akkor hosszú és súlyos válságra van kilátás.

A munkások is állást foglalnak a szubotici munkásbiztosító feloszlata ellen

Brkics György igazgató nyilatkozata

A Zagrebi Országos Munkásbiztosító Pénztárnak a szubotici pénztár feloszlására irányuló tervezete az érdekeltek körében nagy visszatetszést keltett. Nemcsak a munkaadói érdekeltségek látják a tervezetben veszélyeztetve érdekeiket, hanem a biztosítás körébe vont ipari, gyári és kereskedelmi alkalmazottak is, akik a munkaadók mozgalmától függetlenül tiltakozó gyűlést készítenek elő, hogy egyöntetűen foglaljanak állást az Országos Munkásbiztosító Pénztár sérelmes alapszabálmódosító szándékai ellen.

A szubotici munkásbiztosító pénztár igazgatója, Brkics György erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Az Országos Munkásbiztosító Pénztárnak a szubotici pénztár feloszlását célzó tervezetét néhány nappal ezelőtt kaptuk meg és így a pénztár igazgatójának hivatalosan még nem is volt alkalma ebben a kérdésben állást foglalni. Mindenesetre különösen látszik a szubotici pénztár feloszlására, illetve a noviszadi pénztárba való beolvasztására vonatkozó terv, mert köztudomású, hogy a Vajdaságban a szubotici pénztár a legnagyobb, a szubotici pénztárnak van a legtöbb tagja és ez az egyetlen pénztár, melynek üdülőthozna van. A szubotici pénztárnak ez idő szerint is 2500-zal több tagja van, mint a noviszadi pénztárnak, 5500-zal több, mint a szomborinak és 3000-rel több, mint a veliki-beszkerekinek. Érthetően tehát, hogy milyen elvek vezeték a zagrebi Országos Munkásbiztosító Pénztárt centraliztikus terveinek a megvalósításánál. Az még valamiképpen érthető, hogy a hor-

vátországi valóban kis és életképtelen pénztárakat be akarják olvasztani egy-egy nagyobb pénztárba, de ez a törekvés semmiképpen sem alkalmazható a vajdasági és a bánáti munkásbiztosító pénztárakra, melyek jól organizáltak és jövedelmi fölösleget mutatnak ki. Nem alkalmazható ez különösen a szubotici pénztárra, mert ennek a 125—130.000 lakosu városnak olyan a vasúti fekvése, hogy a legalkalmasabb pénztári központnak. Különösen nagy jelentőségűvé válik ez majd akkor, ha a mezőgazdasági munkások kötelező betegségi és baleseti biztosítását is törvénybe iktatják.

Teljesen érthetőnek találom a munkaadói s munkás érdekeltségek felzudulását. Arról már korábban is volt szó, hogy az Országos Pénztár a vajdasági pénztárak területét másképpen állapítja meg. Ugy tervezték, hogy Szombor város a szombori és apatini járásokkal a szubotici pénztárhoz, míg az odzsacii és kulai járást, melyek jelenleg a szombori pénztárhoz tartoznak és a beceji járást, amely jelenleg a szubotici pénztárhoz tartozik, a noviszadi pénztárhoz csatolják, amely pénztár ezenkívül megkapná még az egész Szerémséget, úgy-hogy ugy a szubotici, mint a noviszadi pénztár egy-egy hatalmas, erős pénztár lenne. Arról azonban sohasem volt eddig szó, hogy a szubotici pénztárt feloszlassák és én bízom is benne, hogy a pénztár érdekeit képviselő munkaadó és munkásszervezetek egyöntetű állásfoglalása jobb belátásra fogja bírni a zagrebi Országos Munkásbiztosító Pénztárt.

Az új német kormány bemutatkozott a birodalmi gyűlésen

A kommunisták és a jobboldal tüntettek Müller kancellár ellen, aki programnyilatkozatában az eddigi külpolitika mellett kötötte le magát és a megszállt területek kiürítését követelte

Berlinből jelentik: Nagy érdeklődés mellett kedd délután három órakor bemutatkozott a birodalmi gyűlésen Müller Hermann új kormánya. A birodalmi gyűlés épülete előtt nagy tömeg sorakozott fel és kíváncsian nézte végig az új kormány tagjainak és a képviselőknek a felvonulását. A karzatok teljesen tömve voltak, a diplomaták is majdnem teljes számban megjelentek és a képviselői padosorokban alig maradt üres hely, mert egy-két képviselő kivételével a birodalmi gyűlés valamennyi tagja résztvett az ülésen.

Loebe elnök nyitotta meg az ülést és megnyitó szavai közben vonult be a terembe az új kormány teljes számban, a betegszabadságon lévő Stresemann külföldminiszter kivételével. Az elnök felolvasta az új kormány kinevezéséről szóló elnöki kéziratot, majd Müller Hermann kancellár indult a szöszök felé, hogy felolvassa a kormánynyilatkozatot.

A kommunisták viharosan tüntettek Müller kancellár ellen, aki azonban nem zavartatta magát és nyugodt hangon kezdett hozzá a kormánynyilatkozat felolvasásához. A kancellárt több ízben igyekeztek a szélső jobb- és baloldaltól megszavarni, egyébként azonban általános helyeslés fogadta a kancellár kijelentését, főleg amikor

a kancellár azt hangoztatta, hogy a mostani kormány az eddigi külpolitikát fogja folytatni.

Ugyancsak általános helyeslés kísérte a kancellárnak azt a kijelentését, amelyben

Müller kancellár a megszállt területek kiürítését és a leszerelés végleges keresztülvitelét sürgette.

A kormánynyilatkozat felolvasása után a kommunisták és a szélső jobboldal elmentelést teljesen elnyomta a szociáldemokraták és a közeppligéri pártok lelkes éljenzése és viharos tapsa.

A nyilatkozat, amelyet Müller Hermann kancellár felolvasott, abból a megállapításból indul ki, hogy az új német köztársaság alapjai megingathatatlannak, amit a legutóbb lefolyt választás mindennél jobban bizonyít.

A birodalmi külpolitikája továbbra is a nemzetközi megegyezés politikáját követi és lemondunk a revás gondolatáról.

De továbbra is az a cél lebeg szemünk előtt, hogy Németországnak teljes egyenrangúságot biztosítsunk a nemzetek sorában. Európa politikai és gazdasági konszolidálásában hajlandók vagyunk őszinte együttműködésre a többi államokkal. Az új kormány az egész német nemzet óhaját tolmácsolja akkor, amikor továbbra is igényt tart a Rajna és a Saar-területek kiürítésére.

A német kormány hajlandó a legteljesebb együttműködésre a Népszövetséggel

és szívesen vesz részt a Népszövetség nagy feladatainak megoldásában. Németország az utolsó pontig eleget tett a lefegyverzés kötelezettségének és a világnak most már tudomásul kell vennie, hogy a jövőben nem tartható fenn olyan állapot, hogy egy olyan nagy államot, mint Németország, lefegyverzenek akkor, amikor a körülötte levő államok mind fegyverben állanak.

Rámutatott a kancellár arra, hogy az új kormány legfontosabb feladata kereskedelmi szerződések megkötése lesz a keleti és délkeleti államokkal. A belpolitikai kérdésekkel kapcsolatban a kancellár azt a reményét fejezte ki, hogy a birodalmi gyűlés meg fog egyezni arra vonatkozólag, hogy milyen terjedelmű és természetű legyen a politikai amnesztia.

A kormánynyilatkozat feletti vita a birodalmi gyűlés szerdai ülésén indul meg.

Palotaforradalom a német monarchisták pártjában

„A császár ma már csak filmattrakció” — jelentette ki a német nacionalisták egyik vezetője

Berlin, július hó.

A köztársasági államforma Németországban nemsokára elérkezik a tizedik évfordulóhoz s ezalatt az aránylag rövid idő alatt annyira megszilárdult, hogy ma már talán senki sincs a birodalomban, aki komolyan hinne a Hohenzollern-uralkodó visszaállításának a lehetőségében. A háborús összeomlás követő első időkben, amikor a fiatal demokratikus köztársaságot jobbról is, balról is puccsok veszélye fenyegette, a polgári pártok legnagyobb része kétkulacsos politikát folytatott az államforma kérdésében: elismerték a weimari alkotmányt, amely a császárságot megszüntette, de vonakodtak nyíltan állást foglalni a köztársaság mellett. A szociáldemokratákon és a kommunistákon kívül csak a demokratapárt helyezkedett kezdettől fogva nyíltan és őszintén köztársasági alapra. A német néppárt kebelén belül kezdettől fogva két frakció állt egymással szemben, a von Scholtz-féle, amely titkos monarchista érzelmeit csak nehezen tudta eltitkolni és a Stresemann-féle, amely őszintén republikánus. A köztársaság megerősödésével párhuzamosan a Stresemann-frakció került a néppárt vezetésében túlsúlyba s ez volt a jobboldali pártok közül az első, amely a monarchista eszme számára elvesztett. A néppárttal egyidejűleg vezetett át a köztársasági vízkekre a német katolikusok pártja, a centrum. A centrum a katolikus klérus vezetése alatt áll s míg minden más országban a klérus a legfőbb támasza a monarchista restaurációra irányuló törekvéseknek, a német köztársaságban éppen ellenkezően együtt küzd a proletár pártokkal és a demokratákkal a császárság visszaállítása ellen. A Hohenzollernnek ugyanis protestánsok voltak, már pedig a Vatikánnak kedvesebb egy valóságilag közömbös köztársaság, mint egy protestáns császár. A centrum, mindamellett, hogy hűségesen megszavazta mindig a köztársaság védelmére szolgáló törvényeket, sokáig huzódzott attól, hogy nyíltan állást foglaljon a köztársaság mellett, sőt a most lemondott köztársasági kancellár, a centrum-párti Marx nem is olyan régen jelentette ki, hogy »a centrum se nem monarchista, se nem köztársasági párt.« Ez a se-hus-se-hal-irányzat a centrum vezetésében is háttérbe szorult az utóbbi időben és amikor von Guérard — aki most tárcát vállalt a szociáldemokrata Hermann Müller kormányában — néhány hónappal ezelőtt egy nagy feltűnést keltő parlamenti beszédben Marx kancellárnak adressálva leszögezte, hogy a centrum teljes egészében köztársasági érzelmű, a centrum képviselő-tagjai közül senki sem kifogásolta ezt a kijelentést. A nagy jobboldali pártok közül csak egy maradt hű egészen a legutóbbi napokig a monarchista gondolatához: a német nemzeti néppárt. A német nemzetiek ugyan nem utasították vissza a miniszteri tárcákat a legutóbbi köztársasági kormányokban, de egy pillanatig sem vallották magukat köztársaságiaknak.

A baloldali pártok nagy előretörése a legutóbbi választások alkalmával s az a megsemmisítő vereség, amit a monarchista német nemzeti párt ugyanakkor szenvedett, ugyilátszik gondolkodóba ejtette a párt vezetőinek egy részét. Rá kellett jönniük arra, hogy a Hohenzollernnek még a nacionalista körökben sem örvendenek valami túlzott rokonszenvennek s éppen ezért

mozgalom indult meg arra, hogy a július 8-iki pártkongresszuson felvessék a monarchista-paragrafus törölését a pártprogramból. Ha ez bekövetkezik, az azt jelenti, hogy a monarchia visszaállításának nemcsak a lehetősége szűnt meg, hanem még az arra irányuló törekvés is értelmetlennek és népszerűtlennek bizonyult. A párt monarchista érzelmű vezetői éppen ezért természetesen minden elkövetik, hogy az egyre nagyobb méreteket öltő mozgolódást elnyomják, ez azonban nem sikerült és a német nemzetiek egyik legismertebb vezetője, Lambach birodalmi elnöki képviselő most, a pártkongresszus

szus küszöbén, nagy figyelmet érdemlő cikkben foglalt állást a nacionalisták monarchista orientációja ellen. Lambach megállapítja cikkében, hogy

a német nemzeti párt tagjainak kilencven százaléka köztársasági érzelmű, »a német ifjuságnak a császár ma már csak film-attrakció«

és hogy ilyenformán semmi értelme sincs néhány monarchista pártvezér kedvéért az antirepublikánizmus ódióját viselni.

A monarchisták utolsó mentsvárában kitört palotaforradalom nagy riadalmat keltett a doornyi emigráns németországi érdekeltségében. A császárhű nacionalisták nevében Everling képviselő — (a volt uralkodóház jólkereső jogtanácsosa) —

válaszolt Lambach cikkére a »Reichsbote« hasábjain és felháborodott hangon szögezi le, hogy ha a német fiatalok csakugyan epártolt a császártól, akkor ez »a szülők bűne, akik nem teljesítették a kötelességüket.« Amit úgy kell érteni, hogy »elmulasztották nádpáldával belevetni a császárhűséget gyermekeikbe...«

A német nemzetiek monarchista frakciója egyébként kizárási indítványt nyújtott be a hamburgi pártszervezettel a központi pártvezetőséghez Lambach képviselő ellen a Hohenzollern-ellenes cikk miatt. Erre az indítványra válaszul a német nemzetiekhez tartozó köz- és magánalkalmazottak hannoveri csoportja a következő határozatot hozta:

»A német nemzeti néppárthoz tartozó köz- és magánalkalmazottak hannoveri szervezetének elnöksége elvárja a központi pártvezetőségtől, hogy a kizárási indítványnak nem ad helyet, mert abszolút bizonyossággal megállapítható, hogy ebben az esetben a keresztény-nemzeti alkalmazottak kivétel nélkül hdtatognak a pártnak fordí-

tanl.«

A határozatot a Német Nemzeti Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetségének országos elnöke, Zimmermann így kommentálja a párt egyik lapjában:

»Kétségtelen, hogy azok száma, akik készek életüket és vérüket a monarchia visszaállításáért feláldozni, elenyészően csekély. Kikérdeztük kéz alatt a jobboldali érzelmű választókat az államforma kérdésében való álláspontjukról. Mindig ugyanazt hallottuk: jobb egy köztársaság Hindenburg vezetése alatt, mint egy monarchia II. Vilmos, vagy a trónörökös vezetése alatt. A nacionalista választók többsége tudni sem akar a monarchia visszaállításáról.«

A német nemzetiek július nyolcadiki országos kongresszusa ilyen körülmények között nagy érdeklődésre tart számot, mert abban az esetben, ha a Lambach-frakció kerekedik följül, a monarchisták az utolsó csatájukat veszítik el.

(y.)

Venezelosz feloszlatja a görög parlamentet

Mihalokopulosz nem vállalta a belügyi tárcát Venezelosz új kormányában

Athénből jelentik: Venezelosz kedden délelőtti kihallgatáson jelent meg Konduriotisz köztársasági elnökkel, amely egy óra hosszat tartott. Távozásakor az újságírók kérdéseire

Venezelosz kijelentette, hogy a köztársaság elnöke megbízta az új kormány megalakításával és megígérte, hogy hozzájárul a kamara feloszlatásához, ha nyilvánvalóvá válik, hogy ezzel a

parlamenttel egyáltalában nem lehet dolgozni.

Valószínűtlen, hogy Venezelosz meg fog jelenni a kamara előtt, mielőtt azt feloszlatná, de ebben a kérdésben még nem határozott végleg a designált minisztereinek.

Általános az a felfogás, hogy Venezelosznak sikerülni fog kormányt alakítania és módosítani fogja a választójogi törvényt

esetleg népszavazás után. Venezelosznak az a szándéka, hogy két miniszteri tárcát ellenfeleinek ajánljon fel és Mihalokopulosz már felkérte, hogy tartsa meg a külügyi tárcát, azonban

Mihalokopulosz azt felelte, hogy szolidáris a régi kormány tagjaival és nem vállal tárcát a Venezelosz-kormányban,

amely így valószínűleg Venezelosz ellenfelei nélkül fog megalakulni.

Tizenöt halottja és ötven súlyos sebesültje van a mexikói elnökválasztásnak

Súlyos összeütközések Obregon tábornok hívei és ellenfelei között

Newyorkból jelentik: Mexikóból érkező jelentések szerint a vasárnapi elnökválasztás nem folyt le olyan simán, ahogy a mexikói hivatalos jelentések állították.

Az elnökválasztás napján véres összeütközések voltak Obregon tábornok hívei és ellenfelei közt,

annak ellenére, hogy hivatalosan csak Obregon tábornok vállalt jelöltséget és nem volt ellenjelöltje.

Az összeütközések során tizenöt ember meghalt és ötvenen súlyosan megsebesültek.

Obregon tábornok ellenfelei hétfőre virradó éjjel több választási helyiségből

ellopták az urnákat és így a választás eredményét az ellopott urnák figyelembevétele nélkül állapították meg és

Obregon tábornokot a mexikói köztársaság egyhangulag megválasztott elnökévé mondták ki.

A véres zavargások folyamányaként igen sok embert letartóztattak.

Nobile társainak megmentéséről ellentmondó hírek vannak forgalomban

Egy jelentés szerint a Krasszin orosz jégtörő fedélzetére vette Nobile hat emberét és Lundberg pilótát, más hír szerint a Krasszin újból jégmezőbe ütközött — Biznak az eltűnt orosz pilóta megkerülésében

A repülőgépek eredménytelenül keresik Amundsent

Nobile tábornoknak a jégtáblán hátrahagyott társai sorsáról kedden egymásnak ellentmondó jelentések érkeztek, amelyek részben arról számolnak be, hogy a Krasszin orosz jégtörő már megmentette az *Italia* hajótöröttjeit, másrészt pedig arról adnak hírt, hogy a Krasszin ismét jégmezőbe ütközött és nem tud előrehaladni. A megmentésről beszámoló jelentés Londonból származik és a következőképpen szól:

Egyelőre még megerősítésre szoruló moszkvai jelentés szerint a Krasszin orosz jégtörő elérte a Vigliers-csoport jégtábláját és fedélzetére vette Lundberg svéd pilótát, valamint az *Italia* öt hajótöröttjét.

A hír — mondja a londoni jelentés — meglehetősen valószínűleg hangzik, tekintve, hogy a Krasszin a legújabb jelentések szerint hétfőn délután már alig néhány kilométernyire volt a hajótöröttek jégtáblájától.

Ezzel a hírrel szemben a Wolf-ügynökség a következőket jelenti: A Krasszin jelenleg a Hét sziget és Schordy sziget közötti csatornában tartózkodik, ahol az orosz jégtörő kiterjedt és szilárd

jégmezőbe ütközött, úgyhogy a Krasszin csak nehezen tud előbbre haladni.

Valószínű, hogy ez a jelentés felel meg a tényleges helyzetnek, mert a *Citta di Milano* rádióállomása is csak arról számol be, hogy hétfőn sikerült a rádióösszeköttetést a Vigliers-csoporttal helyreállítani. A jelentés szerint a jégviszonyok folyton változnak és ha a hőmérséklet csökkenne, akkor kistípusú repülőgépekkel ismét meg lehetne kísérelni a jégre való leereszkedést.

Hivatalos olasz jelentés szerint Nobile elfogadta két különleges szantálpakkal felszerelt repülőgép pilótájának ajánlatát, akik vállalkoztak arra, hogy fedélzetükre veszik a hajótöröttjeit. A két repülőgép ötven méteres síma jégtáblán is le tud ereszkedni. *Udett*, az ismert német pilóta is vállalkozott arra, hogy a hajótöröttek megmentésében részt vegyen. Az olasz aeroklub Lundberg svéd repülőnek Nobile megmentéséért a repülők aranyéremméért adományozta.

Larsen és Holm svéd pilóták repülőgépét a Hobby fedélzetére vit-

ték, ahonnan újra meg fogják kísérelni Amundsent felkutatását, akiről még mindig nincs semmi hír.

Amundsent felkutatására angol expedíciót is terveznek, amelynek az utrakelése még bizonytalan.

A Maligin orosz jégtörő kapitányának közlése szerint

Babuskin orosz pilóta még nem tekinthető elveszettnek

és aggodalomra sincsen ok, mert az orosz repülőgép rádióállomásának akcióugara igen kicsiny, úgyhogy nehezen adhat magáról hírt. Az orosz pilóta élelemmel és más felszereléssel bőségesen el van látva.

Stockholmi jelentés szerint ott általában az a benyomás, hogy most már könnyebben közelíthetik meg jégtörőikkel az *Italia* hajótöröttjeit, tekintve, hogy több helyütt széles és hosszú csatornák képződtek a jégen.

A Spitzbergák északi partvidékén még mindig sűrű a köd, dél felől pedig ciklonyszerű vihar közeledik,

ami a repülőgépek mentési munkálatait még kilátástalanabbá teszi.

Bicsérdy gazdálkodik és megírja az Élet könyvét

Tizenkét szobás lakásban lakik Senki-szigeten Bicsérdy, akinek a kutyái is Bicsé dysták

Adakaleh szigetén.

A Duna közepén elterülő kis paradicsomban, Senki-szigetén áll Bicsérdy mesternek, a növényevés apostolának a villája. A kertben két nő sétál, egyikük Bicsérdy Aranka, Bicsérdy leánya, a másik meg Gerber Jolán, a felesége, aki fürkészőn néz a látogatók szemébe.

— Bicsérdy né vagyok.

Beliebb kerülünk és elsősorban a világot vesszük szemügyre, ami tizenkét szobából álló fejedelmi faragású és izlésű, török stílusú lakosztály. Török szőnyegek, színes faragású ajtó és ablakok és egy garmada természet után készült akvarel és rajtkompozíció, amit Bicsérdy és felesége festettek.

Csakhamar előkerül Bicsérdy Béla is, aki azelőtt kopasz volt, míg a legutóbbi évek alatt haját »növesztette« és sokkal közvetlenebb csevegésbe is belemerül látogatójával, mint azelőtt.

— Most már kezdünk rendbejönni — mondja a feledés homályába merült mester — és mindent, amit a kertünkben termelünk, jó pénzen vásárolnak meg Orsova lakói, mert ha eszméinktől idegenkednek is, a tőlünk kikerülő ételeknek, gyümölcsöknek becsé van az emberek előtt. Jelenleg minden időmet igénybeveszi készülő nagy művem, az Élet Könyve, amit a Halál legyőzésének jóvedelméből adok ki legközelebb. Az Élet Könyve után gondolom sűrű egymásutánban következhetnek a munkásságom első részét jelentő százkötetűre menő értekezéseim kiadásai. Mindaddig az volt a szándékom, hogy körülbelül hetven éves koromig nem lépek újból az emberiség elé, mert működésemet nem a jelenlegi csöcselék, hanem a jövő évezredeinek igazságra törekvő értelmisége fogja csak kelőképpen értékelni.

Ingujban áll és hevesen szónokol Bicsérdy, akire felesége, a gyöngéd, szőke, svájci eredetű sajtgyárosleány és a feszülő husu Aranka úgy tekintenek, mint egy bálványra.

Ők is bicsérdysták, csak nyers vegetáriánusok lehetnek, Bicsérdy szerint immár örökre undorral fordulnak el a husától. Rövid másfélórás előadást is tart Bicsérdy arról, hogy első akciójakor nem értették meg, mert a legtöbb tanítványa egyoldalúság hibájába esett.

Délután lementünk fürdeni a Dunára. Bicsérdyék strandjához. A folyamunk csak az egyik ága körülbelül 800 méter.

A parttól három méternyire már 10—14 méter a víz, beljebb 70, vagy még több. Tegnap Mihály király is hajókirándulást tett az Aldunán, ahol kipezdült és érett a nyár.

Pompás izomzata van Bicsérdynek, egy deka hár sincs rajta. Levetközve egészen kedélyes. Iskolás fiuk csoport-

ja a parti bokrok közül.

— Ugyan milyen ünnep van ma? — kérdi a Senki Szigetnek remetéje az egyensapkás diákoktól.

— Ma? — kacagják a fiuk kórusban — vasárnap van, nem tudja?

Bicsérdynek se kalendáriuma, se órája. (s. l.)

Tíz évi és két havi fegyházra ítélték a gyilkos temerini földbirtokost

Előre meg nem fontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetésében mondták ki bűnösnek a menyasszonygyilkos Povozsán Istvánt

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvénytörés dr. Belajdzsics Vladimir törvénytörési elnök tanácsa kedden folytatva a főtárgyalást, Povozsán István temerini fiatalember bűnügyében. Povozsán — mint ismeretes — revolverével szívenlőtte menyasszonyát, Schrantz Katalin tizenyolc éves leányt. A törvénytörés június huszonhatodikán kezdte tárgyalni az izgalmas bűnügyet, de a tárgyalást a bizonyítási eljárás kiegészítése miatt elhalasztották.

A bíróság a keddi tárgyaláson elsőnek dr. Szegő Jenő és dr. Mandl András temerini orvosokat hallgatta ki, szakértőként, akik a boncolást végezték. Mindkét szakértő megmaradt a boncolási jegyzőkönyvben foglalt véleménye mellett és azt állították, hogy a leányt a leggyorsabb orvosi segítség mellett sem lehetett volna megmenteni.

A bíróság ezután dr. Lemaics Jován, védő előterjesztésére dr. Mandl András orvost, mint tanút is kihallgatta, aki vallomásaiban előadta, hogy a kritikus éjszakán Schrantz Katalin atyja éjjel fél két órakor érte jött és izgatottan közölte vele, hogy a leánya hirtelen meghalt. Nem is vitt magával kötszereket, hanem azonnal a helyszínre sietett, ahol már az első tekintetűre látta, hogy a leány halott. Egy ismeretlen ember felgombolta a leány bluzát és amikor a lösebet meglátta, azt kiáltotta:

— Ezt agyonlőtték!

Dr. Mandl, miután meggyőződött, hogy a seb valóban golyótól ered, közölte ezt a leány szüleit és csodálkozásának adott kifejezést, hogy ezt a körülményt elhalgatták előtte és nem közölték vele mindjárt, hogy gyilkosságról van szó, mire a leány anyja, kétségbeesetten kiáltotta:

— *Jaj, Istenem, hát agyonlőtték?*

Az orvos másnap újból elment Schrantzékhoz és ekkor a leány anyja közölte az orrossal, hogy az éjjel halotta a lövés eldördülését és a leány utolsó szavait:

— *Jaj anyám, agyonlőtt a...*

Az elnök (a tanuhoz): Kérdezte-e ön, a kritikus éjjelen, hogy ki a gyilkos?

A tanu: Igen, valaki azt mondta, hogy Povozsán István ölte meg a leányt. Amikor azt kérdeztem, hogy ki ez a Povozsán, a vádlott huga, aki szintén a holttestet körülálló tömegben volt, azt mondta: az én bátyám!

A bíróság dr. Mandl Andrást megeskette.

A bíróság ezután Irsai József, petrovadradini fegyverszakértőt hallgatta ki, aki megvizsgálta a revolvért és megállapította, hogy a Browning teljesen jó állapotban van. Az elnök elrendelte a revolver kipróbálását, ami a fogház udvarán meg is történt a bíróság, az ügyész, a védő és az újságírók jelenlétében. Irsai József fegyverműves két lövést adott le, amiből meggyőződtek a revolver kifogástalan állapotáról.

A tárgyalóterembe való visszatérés után, az elnök felszólította a vádlottat, hogy mutassa meg újból, hogy a fegyver elsülésének pillanatában hogyan tartotta a revolvért. A vádlott jobb kezébe vette a fegyvert, azt a mell magasságában maga előtt tartva elmondta, hogy a leány a tenyerében tartott fegyvert a sötét udvarban megragadta és akkor az elsült. Irsai József, fegyverszakértő ezt kizártnak tartja, mert a Browningnál nem elegendő a ravaszt meghúzni, hanem szükséges a fegyveren levő biztosítékot is kinyitni.

Jánosi István temerini mészáros, a vádlott unokafivére, a legközelebbi tanu, aki azt vallotta, hogy a kritikus nap délutánján elment a vádlott házához, hogy vele üzleti ügyben beszéljen, de nem találta otthon és csak később találkozott vele. A vádlottal együtt ment el az Amerika vendéglőbe, ahol többekkel találkozott és a vádlott a cigánnyal több nótát huzatott.

Az elnök: Mutatta önnek a vádlott azelőtt a revolvért?

A tanu: A revolvért a gyilkosság előtt nyolc nappal tölem vette.

A tanu megeskették.

Varga István temerini zenész volt a következő tanu. A kritikus nap délutánján látta a vádlottat az Amerika vendéglőben, ahol délután három üveg sört ivott, de hogy kik voltak a társaságában, nem tudja. Este újból eljött a vádlott a vendéglőbe és ekkor felszólította a zenekart, hogy készüljenek éjjeli zenére. A zenekar el is indult, de utközben a zenészek betértek a Gráf-féle vendéglőbe, ahol borozni kezdtek. Odajött a vádlott is, de ekkor csak málnaszörpöt ivott és a muzsika közben elaludt, ami különben szokása volt. Ezután a zenészek ott hagyták Povozsánt és visszatértek az Amerika vendéglőbe.

Zóni József temerini géplakatos, a vádlott jó barátja azt vallotta, hogy Povozsán több ízben nagyon el volt keseredve, mert a szülei nem egyeztek bele, hogy Katicát feleségül vegye és sokszor mondtatta neki a vádlott, hogy ennek nem lesz jó vége.

Varga Szilveszter, temerini mészáros, a vádlott jó barátja azt vallotta, hogy Povozsán után Schrantzékánál találkozott a vádlott nővérével, aki azt mondtatta neki, hogy a fivére az előbb futott haza.

Az elnök: Ön az orvos előt, vagy később érkezett a helyszínére?

A tanu: Előbb.

Dr. Lemaics védő: Az első pillanatban tudták-e már, hogy a leány halott?

A tanu: Nem, azt hittük, hogy csak elvesztette az eszméletét.

Utolsó tanuként Petri Istvánnét hallgatta ki a bíróság, aki a tett elkövetése után azonnal átment Schrantzékhoz, ahol a leány anyját összetett kezekkel, halál-sápadtan sirva találta és mellette feküdt a halott leánya. Közben odaért a vádlott nővére is, aki sirva vetette magát Katicára holttestére, amelyet össze-vissza csókolt. Később Povozsán Teréz elmondta, hogy a vádlott küldte oda, hogy nézze meg mi van Katicával. Teréz azt is mondtatta, hogy a vádlott édesapját okolja a történetek miatt. A tanu megeskették.

Az elnök felszólítására a vádlott az eléje tartott rajzon megmutatta azt a helyet, ahol a kritikus pillanatban a menyasszonyával állott. A bíróság ezzel befejezte a bizonyítási eljárást és a perbeszédre került a sor.

Dr. Pavlovics Braniszláv ügyész vádbeszédében szándékos emberölés büntetésért és jogtalan fegyverviselés vétéséért kérte a vádlott megbüntetését.

Dr. Lemaics védő hosszabb beszédben foglalkozott a bűnüggyel és hangsúlyozta, hogy a történetekért az áldozat anyja okolható, mert olyan sokáig magára hagyta a fiatalokat. Szerinte nem történt büntény és a vádlottat legfeljebb gondatlanság miatt lehet elítélni.

A bíróság ezután meghozta ítéletét és előre meg nem fontolt szándékkal elkövetett emberölés miatt a vádlottat tíz évi és két hónapi fegyházra ítélté.

Az ítélet ellen ugy az ügyész, mint a védő és a vádlott felebbeztek

A szivbajos éjszakája

Irtó: K ú ty Gy u a

Gesztenyefák állnak a ház körül és mindenféle bogarakat termeltek, amelyek berepültek a közeli ház nyitott ablakán. A házban, amely csak akkor volt, mint az a házikó, amely valamely svájci kártyán szerepel: egy bolond költő lakott, aki szivbajával »laborált«, mint mondogatta.

— Csak gyertek, skarabeusok, pogány, nagy időkből itt maradt bogarak, egyétek meg a szivemet — mondta a szivbajos költő, amikor éjszakánként a gesztenyefák kimenőt adtak a bogaraiknak, hogy azok a nagy fák biztonságain kívül megismerkedjenek a nagyvilági élet veszedelmével is. És a bogarak bejárógtak a költő ablakán a villamos körtéhez, az orvosságos pohárhoz, a tükrőhöz, amely előtt nappal a költő szokott borotválkozni és a kiskutyája megugatta a költő tükrőbeli képét, mint valami idegen embert. (A kutyák másként szagolják a gazdájukat, mint ahogy a tükrök mutatják.)

Egy ilyen éjszakán, amelyet a költő végzetes álomtalanában töltött, miután nem merde lehunyni a szemét, mert félt már az álmaitól, mint akár az orvosaitól, — könnyű nekik, ők itt maradnak, — egy éji bogár, sovány, fekete, vézna, mert a bogarak a maguk családjában egyformák, mint a gyermekek, egy éji bogár a költő mutatóujjára szállott és kis szerveivel belekapaszkodott a költő bőrébe s ott himbálózott. Valamit mondott is, de az nyilván ősegyiptomi nyelven volt, mert

a költő nem értette, habár már vénségére azt hitte, hogy a világ minden nyelvét ismeri.

Csunya volt, mint minden bogár.

— Mit akarsz? — kérdezte a költő és azon gondolkodott, hogy milyen halálammal pusztítja el az éjszakai tokaodót. — Mit akarsz itt, hiszen még nem haltam meg, még érzem, hogy most éjféléltől szaga van az éjszakának, a nagy éjféli messzire van. Talán valami történi is közben, hogy a nagy éjfélig soha se érkezen el az óramutató. Talán megáll az idő fejlődő betegségem felett és szivem mindvégig ilyen állapotban marad, amellyel majd csak lehet tovább »laborálni.«

A bogár szemtelen volt, mert a gesztenyefán nem nevelték tisztességre. Tovább is a költő mutatóujjába kapaszkodott, kapart szörnyű kis lábával, mint ha lyukat akarna ásní.

— Sohasem volt egymással dolgunk, mert mindig leráztalak magamról, ha a régi tavaszokon, nyarakon a kalapomon, vagy a vállamon akartál elhelyezkedni. Ha nem mentél el az első fricskára, hát elmentél a pofonra. Ember voltam, erős, jóláplált ember, aki még rád is taposott, ha nem tértél ki utjából. Mit akarsz itt szemtelenkedéssel, hiszen még nem haltam meg?

A bogár valamely zizező hangot hallatott, amelynek bizonyára megvan a jelentősége az őskori nyelvekben, amelyeket úgy alkottak, hogy emberek, állatok egyformán megérthették. (Csak a halak maradtak némák.) A költő tovább kérlelte a gesztenyefa bogarát, mintha az valamely hatósági személy lenne.

— Tudom, hogy gazdád, a Nagy Fa haragszik rám, mert elfelejtettem felkötni rá magamat, holott erre az életben többször lett volna alkalmam, okom, akaratom. Talán ő küldött hozzám, hogy kétségbeejtél csunyasággal, tokaodással, nem nyugvásoddal, hogy eszembe jussanak nők, akiktől csak a legnagyobb furfanggal, balsorssal, az élet szerencsésével tudtam megszabadulni, hogy végre nyugodtan meghalhassak? Igen, te vagy az öreganyám, aki dióverővel kergetett; te vagy a szomszéd kis leánya, aki gonoszságában egyszer megharapta a lábamat; te vagy a vaklány, aki halálos ölelésével meg akart fojtani, mint egy pók; te vagy Zongori kisasszony, aki azzal akarta figyelmeztetni bájaira, hogy gyakran leöntött szemetes vízzel az ablakából, ha éjszaka meglesett... Te vagy az a nő, aki halálig mardossa a férfiak szívét, aki miatt már annyian szöktek el a más világra. Mondd meg, hogy te vagy az csunya bogaram, aki halálom hírére meglegedetten hőlíntasz valahol: — én is hozzájárultam az elpusztításához.

Az éji bogár valamely tulvilági hangon felelt, amelyet talán csak azok értenek, akik a bogarak országába kerültek. És kénytelenek új nyelvet tanulni. Tovább is a költő mutatóujjába kapaszkodott a csápjaival, mintha halálos párbajt akarna vívni az okos, de beteg emberrel az éjszakának ez a kis kiküldött tudósítója.

— Most már tudom, hogy ki vagy! — kiáltott fel a költő felélenkülve, felclevenedve, mintha egyszerre világosság gyult volna agyában. — Te vagy, az a

gondolat, amely a beteg emberek ágyát körülvenni szokta. Te vagy az a hátha, a halál reményisége, amely voltaképpen embertársai részéről minden embert követ lépteiben; a beteg embernek pedig pláne az ágya szélére ül ez a hátha, vakmerőn, bizakodva és nem alaptalanul. Te vagy az a gondolat, amelyet voltaképpen minden embertársunk láttára éreznünk: — a »pusztulj el«, a »fordulj fel«, a »törd ki a nyakad« és más hasonló jóindulati fohászok vagy te, undok kis bogaram. Te vagy az a nemtelenke, amely lényecske nappal az emberek szemében bujdosik, amikor egymást nézik. Te vagy az a tudatlanka, aki egy belsőséges fohással akarja elintézni barátja vagy ellensége sorsát. Te vagy az a nemtudomka, aki az emberek gondolataiban lakik, hogy mindnyájan örökéletűek lesznek és csupán a kiválasztottnak kell meghalnia.

A bogár megint zümmögött egyet, talán éppen olyan nyelven, ahogy Jézus Krisztus körül kiáltoztak, mikor az szenvedett.

A költő felhevülve kiáltott:

— De ellenségeim minden mesterkedése nem ér célt. Tudd meg, te csunya bogár, hogy nekem hitelezőim vannak, akik nem engednek addig meghalni, amíg követelésüket ki nem fizetem. Tudd meg, hogy értem a legjobb imádságok hangzanak el, amelyek emberi életért az eget ostromolják. A hitelezőim imádkoznak értem.

Szólt a költő és végső elhatározással falhoz vágta a gesztenyefáról jött bogarát és azután elég békeesen aludt. Álmában persze megint utazott, szökött a hitelezői elől.

Szubotikai panoráma

Az elveszett gyermek

A lezárt bolt előtt pillanatról-pillanatra nagyobb lett a tömeg. A szemközti kávéházból pihegve rohogott át a pikkoló és mindenkit külön-külön megkérdezett:

— Mi történt kérem szépen?

Azután igazolásul hozzátette:

— Vendég kérdezte.

— Tűz van — világosította fel hűvös nyugalommal a guruló fagyaltos, akit nem érdekelt az egész és tisztán üzleti célzattal gurult ide. A pikkolónak elrohanni, referálni és visszarohanni egyetlen röpke pillanat műve volt.

— Kérdezte, hogy veszélyes-e?

— Kicsoda? — kérdezte szigorúan a fagyaltos.

— A vendég, kérem szépen, a vendég a bal háromtól.

A vendéget a bal háromtól végre sikerült megnyugtatni, hogy a kávéház előreláthatólag nem ég le. A kávéházak egyébként is csak a legkritikábban égnek le.

A sarokról berobogott a rendőr. Tiszteletteljesen nyitottak utat neki. Ott egészen elől a boltajtó közvetlen közelében már másképp voltak informálva a boldogok, akiknek sikerült odajutniok.

— Miért nem telefonálnak a tűzoltókért? — érdeklődött a derék közeg és elővette a noteszt.

— Micsoda tűzoltókért — ámult el egy kövér néni, aki feszülten hallgatódzott a lezárt redőnyön. A néni jobbfülét ázó, kapa se választhatta volna el onnan.

— Csitt, csitt, mintha hallanék valamit — intette le időnkint a lármát.

— Hát nincs tűz? — csodálkozott el a biztos.

— De nincs ám kérem — hadarta a törökmézes — csak valami kisgyerek **Elveszett**, **Bennfelejtette** a mamája a boltban.

— Szentséges ég — fohászkozott fel egy érzékeny kislány és két megfontoltat sikoltott — azóta talán már éhen is halt.

— Mennyi idős volt?

— Mi az, hogy volt? — méltatlankodott a terjedelmes néni — megtaláljuk mi azt, de meg ám.

Ugy beszélt, mintha csak egy brossot vesztettek volna el.

— Most... most hallok tisztán, azt mondja, hogy nyissuk ki.

— Hol van már az a kulcs? Azt a... Az érzékeny kislány közben rosszul lett. Szerencsére a bózás ember kéznél volt és gyorsan megittatott vele egy nagy pohár vöröset.

— Brrr... — rázkódott össze a vöröstől a kislány, mire a bózás egy krigli sárgát kezdett csapolni.

A néni, aki az egész idő alatt egyre hallgatódzott, most újabb hangokról számolt be:

— Éhes a szegénykém, azt mondja.

— Jajistenem, jajistenem, hozzák már azt a kulcsot — zugott a tömeg.

— Most meg a mamáját hívja. — Mindjárt szentem, mindjárt — szolt be a rollón a jólelkű néni és nyomban zokogni kezdett.

— Szegény Gusztika jutott eszembe — magyarázta a dolgot — az is így emészte el magát. Bendzint ivott a lelkem.

— Ajaj a baj mindig kéznél van, szonyság — az én kis unokámat is csak utólérte a baj. Az meg a lábát ficamította.

— Ajaj — a baj mindig kéznél van. Csak azt nem értem — tette csipőre a kezét, hogy lehet a boltban felejtetni egy gyereket?

— Szórakozottság — mondta ki valaki a szentenciát.

A rendőr most jött vissza másodsor. Egy hölgygel jött és a kulcsos.

— Utat — kiáltottak tiszteletteljesen — ez itt az anya.

A redőnyt felhúzták és bementek a boltba.

— Itt kellett maradnia — mondotta bemenőben az anya — mérget veszek rá, hogy mikor bejöttem, még a karomon volt.

Két perc múlva már vissza is jöttek.

— Nos — izgult az iménti kövér néni — megvan-e a lelkem?

— Meg — mondta nyugodtan az anya.

— Hol a gyerek? — reklamáltak a tömegben és mindenki látni akarta a szórakozottság áldozatát.

— Miféle gyerek? — ámuldozott a hölgy.

— Hát a nagyságáé kérem — türelmetlenkedett a bózás ember — akit benn tetszett felejtetni a boltban.

— Hahaha... — nevetett a hölgy helyett a rendőr — most jut eszembe, hogy ezek még mindig azt hiszik... hahaha...

— A hölgy — hirdette ki — a retiküljét felejtette a boltban.

— Ja ugy — mondta a bózás ember és tovább tolt az üzemet.

— Mit ezek... — dadogta a hölgy — csak nem... hogy nekem gyerekem...

— Szentelen — kiabálta dühösen a bózás ember után, aki már messze járt — szentelen, vegye tudomásul, hogy én lány vagyok!...

— Na és — nyelvelt az asszonyság, aki a rémes hangokat hallotta — na és? És mérgesen az elszenvedett kudarc miatt éles hangon tette hozzá...

— Amiatt ugyan...

(de. jó.)

ERŐS MÁTYÁS MESTERSÉGE

Arcok és álarok Tamás István regényében

A világegés utáni válságos hónapokban, amikor forradalmak és lázadások szele süvített végig az egész kontinensen, amikor évszázados trónok inogtak és dőltek a porba, akadt egy kis városka, amelyet elkerültek a keményebb megrázkódtatások. Ugyanakkor, míg másutt a nyomor ütötte fel a fejét, éhség, kenyérjegy, bizonytalanság, itt bőségben éltek az emberek, lázas fejlődésnek indult az ipar és a kereskedelem, a világ minden valutája forgott a kezében, pezók, dollárok, fontok, három kabaré, színház, mozik és mulatók szórakoztatták a közönséget, a kis mecsek-alji város nemzetközi jelleget öltött és ami a legkedvesebb volt:

fiatal házások, szerelmes párok jöttek ide külföldről násztra.

Az események rohamlépésben követték egymást, sztrájk, tüntetések, bányászfelvonulás és a baranyai köztársaság kikiáltása.

Három napig élt Európa legkisebb köztársasága,

amelynek egy tehetséges jügoszláv festőművész, Dobrovics Petár volt az elnöke.

Ebben az érdekes miliőben játszódik le Tamás István szenzációs regénye, az *Erős Mátyás mestersége*. Fojtott és lobogó indulatoktól fűtött figurák vonulnak el az olvasó előtt, álarok és meztelen arcok, akiknek legnagyobb részére rögtön ráismerünk, annyira típusok, annyira igazi hus és vérből valók.

Sok emberismeret és pompás megfigyelőképesség kellett ennek a regénynek a megírásához,

amely nem a sablonos szerelmi refrénnel végződik, hogy a szerelmesek heves küzdelem árán egymáséi lesznek, hanem az élet igazi arcát tükrözi vissza. *Kiméletlen őszinteséggel reflektoroz bele a lélek legtitkosabb kamráiba* és az olvasó szimpátiával fogja tovább kísérni a kis inasfiú sorsát, aki letépte magáról az elnyomó társadalom ezer-szálu kötelékeit és leszámolt vele mindörökre.

A *Bácsmegyei Napló* értékes ajándékot akar adni olvasóinak Tamás István regényével, amelynek folytatolagos közlését vasárnapi számunkban kezdjük meg.

Csalások miatt elrendelték egy magyar képviselő letartóztatását

A magyar képviselőház mentelmi bizottsága Bartos János képviselő kiadatását javasolja

Budapestről jelentik: A képviselőház mentelmi bizottsága kedden kinosan szenzációs ügyet tárgyalt és az ülésen előterjesztett adatok alapján Bartos János országgyűlési képviselő mentelmi jogának felfüggesztését hozta javaslatba, azzal, hogy a *felfüggesztés hatálya az előzetes letartóztatásra is vonatkozik*.

A magyar törvények értelmében országgyűlési képviselő ellen csak akkor lehet bünvádi eljárást lefolytatni és a meggyanúsított képviselőt csak akkor lehet esetleg letartóztatni, ha ehhez a képviselőház hozzájárul. Ennek a törvénynek az alapján fordult a mentelmi bizottsághoz az államügyészség és hivatkozva arra, hogy *Bartos ellen Selymes Bertalan és társai által tízrendbeli csalás büntette miatt tett feljelentés következtében a bíróság bünvádi eljárást indított*, kérte Bartos János mentelmi jogának felfüggesztését. Minthogy a mentelmi bizottság megállapította, hogy zaklatás esete nem forog fenn, javasolja a képviselőháznak Bartos mentelmi jogának felfüggesztését. A mentelmi bizottság jelentését a képviselőház valószínűleg még a nyári szünet alatt fogja letárgyalni.

Bartos János a pacsai választókerületet képviseli a magyar parlamentben. Bartos a kormányt támogató volt Zichy-féle keresztény gazdasági pártnak volt a tagja, ahonnan azonban nemrégén a pártvezetőség felszólítására éppen családi ügyek miatt kilépett.

A palicsi gyilkos a vizsgálóbíró előtt is fenn-tartotta a felbujtás vádját szeretője ellen

Bosnyák célozva lőtt áldozatára

Kedden délelőtt a vizsgálóbíró részletesen kihallgatta Bosnyák Márkót, aki feltűnő nyugodtan tett vallomást. Azzal kezdte, hogy 1922. év május hatodikán kezdődött a szerelmi viszony közte és Andrasics Jánosné között. Az asszony ezen a napon Szubotícán a vasutra ment és ő véletlenül találkozott vele. Hazamentek Palicsra és még aznap bizalmas viszony fejlődött ki közöttük. De a második nap már verekedtek. Részletesen beszélt ezután Bosnyák arról, hogy milyen volt Anrasicsék házaselete. Előadta, hogy múlt év július havában együtt volt Andrasicsnéval a palicsi kávéházban. Estefelé járt már az idő, amikor arra jött Andrasics és látta őket együtt, de nem szólt semmit. Ő és Andrasicsné beszélgettek és az asszony panaszkodott neki, hogy nagyon fél az urától, mert

az fenyegetőzött, hogy elvágja a nyakát és a Bosnyákét is. Abban állapotok meg, hogy Andrasicsné elmegy a rendőrséghez jelentést tenni. El is indultak együtt, amikor az uton egyszerre eléjük toppant Andrasics és az asszonyt két helyen megszurta. A férfiak között dulakodás támadt, amelynek azonban nem voltak komolyabb következményei.

Bosnyák a legnagyobb nyugalommal szinte közömbös hangon mondotta tollba ezután, hogy *Andrasicsné azt mondotta neki, hogy ölje meg az urát, mert az ugyanis meg akarja ölni minakettőjüket*.

Bosnyák ezután a Vidovdán napján történt véres eseményt mondotta el. Pontosan felsorolta, hogy mikor, hol és mennyi pálinkát ivott. Tejet szállított *Vojnics Antika* kereskedőhöz és már

ott kezdte a pálinkázást. Utána több helyen ivott pálinkát. Utközben, amikor hazafelé indult, találkozott Andrasicsnéval, aki a piacról jött. Mint rendesen, ezuttal is összeveszték. Verekedésre került a sor közöttük és az asszony megkarmolta őt. Ezután szétváltak. Az asszony Fejősnéhez ment, Bosnyák pedig hazatért a lakására és magához vett két töltényt. Ezzel elment Návai Antalhoz, aki azonban aludt és így a felesége fogadta, aki megkérdezte tőle, hogy mit akar. A puskát kérte az asszonytól és mielőtt az asszony bármit szólhatott volna, ő maga leakasztotta a puskát a falról. A két töltényt, amit a lakásán vett magához, azért hozta el, mert nem tudta előre, hogy Návaiék fegyvere meg van-e töltve. Puskával a vállán elindult Palics felé. Utközben egy orgonabokorban huzódott meg, amely három-négy lépésre van az uttól. Az orgonabokorban elrejtözve várt. Egyszerre észrevette Andrasicsot.

— Mit akarsz Janika? — kérdezte Bosnyák.

— Majd mindjárt megtudod, hogy mit akarok — felelte Bosnyák szerint Andrasics és elindult Bosnyák felé.

— *Allj meg, ne közeledj, mert különben lővök* — mondotta Bosnyák Andrasicsnak.

Andrasics azonban nem állt meg. Ekkor másodsor szolt:

— *Allj, ne jöjj közelebb!*

Andrasics azonban tovább jött.

Amikor Bosnyák látta, hogy Andrasics mégis feléje jön, *három-négy lépés távolságról elsütötte fegyverét*. Andrasics rögtön összeesett, Bosnyák pedig elfutott. Bosnyák heismerése szerint a *lövés célzással történt*.

Az ezután történtek úgy folytak le, amint azt Bosnyák már a rendőrségen elmondotta. *Gyuricsics* Milán rendőr üldözőbe vette és többször felszólította, hogy álljon meg, amikor nem engedelmkedett, a levegőbe lőtt. Közben a menekülő ember házához ért, bement, a feleségétől kenyeret kért és ezután megadta magát a rendőrnek.

A vizsgálóbíró megkérdezte Bosnyáktól, hogy amikor Andrasics közeledett feléje, volt-e a kezében kés, vagy bicska, mire Bosnyák azt felelte:

— *Nem volt.*

A vizsgálóbíró elrendelte *Bosnyák* Márka ellen a vizsgálati fogságot.

Az előzetes letartóztatásban levő Andrasicsné még nem hallgatta ki a vizsgálóbíró.

Jogerős lett a moli sikkasztó büntetése

Két törvényszéki és két felebbviteli bírósági főtárgya és után kedden döntött a semmitőszék

Noviszadról jelentik: A semmitőszék kedden foglalkozott Szántó József moli sikkasztó bűnyűjével. Emlékezetes az a szenzációs 430.000 dináros kasszalopási bűnyű, amely Molon Bálint-testvérek cég kárára történt. Mol községben 1926 július 31-ikére virradó éjjel a Bálint-testvérek sztaribecseji gabonacég moli fiókjából 430.000 dinárt loptak el. A moli fiókjárat Szántó József vezetése alatt állott és a fiókjáratban Berger Dezsó mint könyvelő működött. Hosszadalmas nyomozás után a gyamu Szántó József tereledő, akit le is tartóztat-

A szubotikai törvényszék elsősorban múlt évi január 25-ikén tárgyalta a bűnyűt és február 9-ikén hirdette ki az ítéletet, amely szerint Szántó Józsefet bűnösnek mondotta ki sikkasztás és csalás büntetettéért és ezért három évi börtönre ítélte.

A felebbviteli bíróság múlt évi június 22-ikén formai okokból megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és utasította a szubotikai törvényszéket, hogy újabb tárgyalást tartson. Ezt az újabb tárgyalást múlt évi szeptember 22-ikén kezdte meg a szubotikai törvényszék és hat napig tárgyalta a bűnyűt. A törvényszék a második tárgyalásán hozott ítéletét október 4-ikén hirdette ki és ebben kétrendbeli sikkasztás és tízrendbeli csalás büntetében találta bűnösnek Szántó Józsefet, akit a *törvényszék* öt évi börtönre mint fő- és huszegy-dinár mint mellékbüntetésre ítélte. Egyben a büntetés nagyságára való tekintettel a

BEZÁRTÁK A SZUBOTICAI TÖRVÉNYSZÉK TISZTVISELŐIT

Egy elmebajos ember saját házának nyilvánította a törvényszék épületét és bezárta szobáikba a hivatalnokokat, a kulcsokat magával vitte

A szubotikai törvényszék épületében kedden délelőtt érdekes események történtek. Egy, minden jel szerint elmebajos ember, végigsétált a folyosókon és rázárta az ajtókat a hivatalnokokra, a kulcsokat pedig magával vitte.

Tíz óra tájban történt az eset. A törvényszék folyosói tele voltak ügyesbajos emberekkel, akiknek elég a maguk baja, nem hogy figyeltek volna a csendes őrlésre, akinek annyi nagyszerű idea közül az a fixa ideája, hogy a törvényszék az övé és nehogy idegen lépjen a szobákba, legjobbnak látta bezárni az ajtókat.

A jól öltözött, harmincöt évesnek látszó ember, katonás léptekkel, felszegett fejjel először végigsétált az ügyesség emeleti folyosóján. Sokan utána fordultak, mosolyogtak, de nem kísérték figyelemmel, pedig láthatták volna, amikor az egyik ügyészt bezárta a szobájába, a kulcsot zsebébe sülyesztette és tovább ment. Minden ajtónál megállt és amelyik ajtózárral benne volt a kulcs, azt bezárta.

Igy jutott el a furcsa ember Schreiber Dávid törvényszéki irodaigazgató szobájáig, vidáman csörgetve zsebében a kihuzott kulcsokat. A délelég idegen kopogás nélkül benyitott Schreiber szobájába, ahol az igazgatót kívül négy-öt bíró beszélgetett.

— Ez a járásbíró? — kérdezte az idegen köszönés nélkül és még csak a kalapját se vette le.

Schreiber igazgató így felelt: — A járásbíró az a földszinten van. Máskor, ha hivatalba lép be, vegye le a kalapját és köszönjön.

A férfi szó nélkül távozott, a szobában levők pedig folytatták a beszélgetést. Azt senki se hallotta, hogy a kulcs megfordul a zárral. Kéссel később az egyik bíró távozni akart a szobából, de legnagyobb meglepetésére az ajtó zárva volt.

A folyosókon ekkor már több ajtón dörömböltek. Nyilvánvaló volt, hogy valaki bezárta a hivatalnokokat és csak az maradt a kérdés, hogy mi volt az illető célja. Az első pillanatban büntetett sejtettek a bezárt hivatalnokok és zajosan zörgetni kezdtek.

— Nyissák ki az ajtót! — hallatszott az ajtók mögül és a folyosókon nagy izgalom keletkezett. Azok a hivatalnokok, akiket a tettes nem zárt be, társaik

segítségére siettek, álkulcsot szereztek, kiszabadították kollégáikat és a szobában rekedt ügyfeleket. Az izgalom elmúltával telefonon jelentették az esetet a rendőrségnek is, ahonnan egész csoport detektív sietett a törvényszéki palotába. Időközben az egész épületben gyorsan híre terjedt a furcsa esetről, a munka percekre megállt. A detektívek átkutatták az egész épületet, már-már azt hitték, hogy valamelyik hivatalnok csinált rossz viccet, amikor egy volt fogházor gallérjánál fogva hozta a tettest.

Ugyanis Schreiber irodaigazgató gyanúja arra az idegenre irányult, aki nála a járásbírósgót kereste. Gyanúját többekkel közölte és egy volt fogházor is nyomozást indított. A palota előtt feltűnt neki egy ember, akire ráillett az a szemleírás, melyet Schreiber irodaigazgató adott. A fogházor odalépett az idegenhez és véletlenül a zsebére ütött. A kulcsok megcsörrentek.

— Gyertek a dutyiba — mondta a fogházor és diadalmasan vitte be a kapálódzó embert a törvényszékre és átadta a detektíveknek, akiknek a kulcsgyűjtő zavaros feleleteket adott, egyre a saját házáról beszélt és tiltakozott, hogy saját házában erőszakoskodjanak vele. A hivatalnokok találgatják, hogy az illető bolond, vagy szimulál, de a kérdést megoldani nem tudták. A helyzet kulcsa az idegen zsebében volt.

A rendőrség megmozdított a kegyelyesen mosolygó bácsit és egész csoport különböző kulcsot találtak zsebében.

— Milyen kulcsok ezek? — kérdezte Justina rendőrbiztos.

— A lakásom kulcsai — felelte fölényesen a kulcsgyűjtő.

— Hogy hívják magát?

— Berberszki-Iván házulajdonos... igen kérem, több házam van... a feleségem küldött, hogy zárjam be az ajtókat, nehogy a tolvajok elvigyék a berendezést.

— De maga a törvényszéken zárta be az ajtókat!

Berberszki mosolyogva felelt:

— Az is az én házam, bezárhattam. Igaza volt Berberszkiné, bezárhatta, de őt is bezárhatták. Be is zárták. Fel a harmadik emeletre.

A kulcsot azonban nem Berberszki vágta zsebre.

(sz. e.)

biróság a vádlott további vizsgálati fogását tartotta fenn.

A noviszadi felelvteli bíróság ezévi március 27-ikén tárgyalta újból a moli kasszarablási bűnügyet és a lefolytatott tárgyalás után újból megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és Szántó Józsefet, akir dr. Szekulics Milán ügyvéd védett, csak kétrendbeli sikkasztásban találta bűnösnek és három évi börtönre ítélte. Ugy dr. Szekulics Milán védő, mint dr. Nikolic Richárd főállamügyész helyettes semmisségi panaszt jelentettek be, amelyeket a semmitlenség kedden tárgyalta és elvetette a beadott semmisségi panaszokat, úgy hogy a felelvteli bíróság három évi börtönbüntetésről szóló ítélete jogerőssé vált.

CIRKUSZ

Tünjön el a szemem elől!

Az egész ribillió ott kezdődött, amikor Nobile csupa unalomból elhatározta, hogy felfedezi az Északi Sarkot. A lapok hasábas tudósításokban kürtölték világgá a vakmerő vállalkozást. Nobile vállára kanyarította gyönyörű alaskai kacagányát, beszállt a hazájáról elnevezett lég-hajóba és megadta a jelt a sofförnek: »mehelet!«

Aztán: eltűnt.

Nosza rajta: vad mozgalom indult a félművelt világban megmenteni a hős tábornokot. Jégtörő hajók és repülőgépek vették üzöbe a lég-hajó nyomát. Az öreg Amundsen is felelholdott.

— Ha már nem fedeztem fel az Északi Sarkot, legalább felfedezem Nobilet — mondotta és míg lázasan kutatta a jégmezőket, észrevétlenül eltűnt.

«Közben megkerült Nobile.

A kutatók persze nem csüggedtek.

— Na jó — jelentették ki — a Nobilet megtalálták, de hol van Amundsen?

Nosza elindultak Amundsen keresésére. Felturák érte az egész Glóbuszt.

— Amundsennek kínótt a szakáll! — bugták a rádiók és a távirók a föld ke- rekén.

Igy aztán minden intim részletről értesültem. Megtudtam, hogy Amundsennek kis lenőse lapul a bal hóna alatt. Hogy a mamájának kilencszáztizennégyben egy foka harapta le a lábát az Atlanti Óceánban. Azóta ki nem állhatja a fókákat. Hogy már a bölcsőben felfedezéseken törte a fejcskáját és elemista korában három napra eltűnt. Prakszisa van az eltűnésekben.

Miközben keresték, nyoma veszett egy orosz pilótának, Bakuskinnak. Ebből a Bakuskinnól rövidesen híres ember lesz, feltéve, ha megkerül. Ha nem: úgy még népszerűbb lesz. A szegény, dolgozó, névtelen proletár méltán keseredik el. Egész életén át robotol és miért? A botevő falatért. Ezzel szemben jön egy angroszszista sarkutazó, aki semmi mást nem művel, mint hogy eltűnik, így dől hozzá a pénz, dicsőség. Próbálna például elveszni a világűrben Rozmaring ur a Kulundzsies ulicából, vagy Schwartz az elemgyógyintézetből. Hét sorban intéznék el a helvi lapok. Nem loholnának utánuk jégtörő hajók, repülőgépek és önkéntes hánnavadászok. Csak egy esetben tudna nagyobb érdeklődést kelteni maga iránt egy szimpla, hétköznapi férfi, mondjuk egy bankpénztáros: ha valami nagyobb összeggel tűnne el városunkból. Akkor a rendőrség vetné rá magát teljes felszereléssel és — ütné bottal a nyomát.

(más)

HIREK

— Rajics Szvetiszlav főispán Szentán. Szentánról jelentik: Rajics Szvetiszlav beogradi főispán a napokban Szentára érkezik és a szentai római katolikus és görögkeleti hitközségek vezetőivel, valamint a városi tanácsnokokkal értekezletet tart a piactéri római katolikus templom felépítése ügyében.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Igen meleg idő várható, később növekedő zivatarhajlammal.

— E héten életbe lép Szuboticián az üzletek zárójáról és a munkaidőről szóló rendelet. Az üzletek zárójáról és a munkaidőről szóló szabályrendelet ügyében Manojlovics Dusan, Szubotica város főispánja ankétet hívott egybe, hogy a rendelet életbeléptetése előtt meghallgassa az összes érdekeltet kívánságait. Az ankétben, amely szombat óta folyik, Momirovics Veljko dr. főkapitány ismertette a tervezetet. A tervezet körül széleskörű vita indult meg, amely még mindig folyik. A szabályrendeletet előreláthatólag még e hét folyamán életbe léptetik.

— Nem sikerült Risztics időtartamrekordjavító repülési kísérlete. Berlinből jelentik: Risztics és Zimmermann pilóták világrekordjavító kísérlete, am-

lyet hétfőn hajnalban kezdtek meg Dessau és Lipese között a repülés időtartamrekordjának megjavítására, este kilenc órakor abbamaradt, mert a repülőgép egyik csővének tömítése elromlott. Ez a hiba a további repülést nem tette volna ugyan lehetetlenné, de előrelátható volt, hogy a rekordjavítás ilyen körülmények közt nem lehetséges.

— Súlyos villamoszerencsétlenség Berlinben. Berlinből jelentik: Berlin központjában kedd délelőtt tizenegy órakor súlyos villamoszerencsétlenség történt. Az Alekszander-Platz közelében a 49-es villamos pótkocsija klugrott a sínekből, kiütődött a vezetőkoszlopnak és felborult. A kocsis eldalfala teljesen összetört és az ablakok bezúzódtak. A felborult kocsiból rettenetes jankiáltások hallatszóttak és a kocsiba szorult utasok kétségbeesve igyekeztek kiszabadulni. Csakhamar több kocsival megérkeztek a tűzoltók és a mentők, akik a villamoskocsis romjai alól kiemelték a sebesülteket. Lábtörésekkel és fejsérülésekkel kilenc embert szállítottak a kórházba.

— Kész a legnagyobb utasszállító repülőgép. Berlinből jelentik: A Junkersgyárak repülőgéptelepen egy újfajta motort építenek, amely nagy változást fog előidézni a légiforgalomban. A személyszállító repülőgépek eddig 1500-3000 méter magasságban repültek, ahol gyakoriak a viharok és sűrű a köd. Az új motornal a jövőben a repülőgépek forgalma hat, sőt hét ezer méter magasság-

ban fog lebonyolódni és ez a közlekedést minden eddiginél biztonságosabbá és gyorsabbá fogja tenni, mert ezekben a régiókban nincs vihar és nincs köd.

Az új motor egy sajátos kompresszor-készülékkel van felszerelve, amelyel a repülőgép a magával vitt oxigéntörőként beprésseli az utasok és a pilóta kabinjaiba. Egy ilyen motornal felszerelt repülőgép, a Junkers G. 35. már majdnem készen áll és legközelebb megteszi első próbatúját. Ez lesz a legnagyobb német utasgép, mely ötven utas számára épül.

— Ismét felvirradt a moletteli napja. Párisból jelentik: A karcsúság divatja leáldozóban van. A társasági hölgyek közül egyre kevesebben kezdtek küzdeni a molettesség ellen. Most azután Hollywoodból érkezik az a szenzációs hír, hogy Griffith a legújabb filmjéhez olyan hősnőt választott, aki már majdnem a molettesség határát is túllépte. Ez a színésznő — Molly O'Day. A hölgy a legnagyobb pályát futotta meg. Nyolc évvel ezelőtt azonban, amikor már túlságosan jól ment a sora, hirtelen kövéredni kezdett. Végül annyira meghízott, hogy a rendezők nem voltak hajlandók több szerepet rábízni. Mally O'Day erre duzzogva visszavonult és vagyonnából élt. Amikor azonban egy szerencsétlen spekuláció következtében elvesztette a pénzét, ismét a mozi felé fordult. — Alkalmaznak-e, — kérdezte egy filmdíktatótól — ha harminc fontos leadok? — Ezer örömmel, — hangzott a válasz. A primadonna hozzáfogott a soványító kurához. Csakugyan hónapról-hónapra azt bizonyította a mérlege, hogy közeledek a céljához. E procedura közben kapta meg Griffith táviratát. »Azonnal hagyja felbe a soványítást, egyen, igyon és jöjjön.« Miss Molly azonnal Hollywoodba utazott, ahol Griffith megmagyarázta neki, hogy a divat megváltozott, ismét a gömbölyded formák részesülnek előnyben. Az új filmjében már olyan hősnőre van szükség, akit a köznyelv »kövérkésnek«, vagy husosnak nevez. — Hála-istennek, — ujjongott a primadonna — most megint jóllakhatok!

— Lángban áll egy romániai petrolcumkut. Bukarestből jelentik: Az Astra Romana morenii szondája, amely hat héten keresztül égott és három napja oltottak el, pénteken ismét kitört. A petrolcumszonda kitérése ezuttal elementárisabb és borzalmasabb volt minden eddiginél. A szondából kétszáz méter magasságra szökött fel a gázzal, kővekkel és nyersolajjal kevert szennyes tömeg. A kitérés szörnyű detonációval járt és a szonda közelében dolgozó munkások közül áldozatokat is követelt. A mázsás kővek három embert megöltek, hét embert súlyosan megsebesítettek és igen nagy a könnyebben sebesültek száma. Katonaság és tűzoltóság érkeztek, de egyelőre tehetetlenül állanak a természet túleréjével szemben és csupán arra szorítkoznak, hogy a veszedelmet lokalizálják.

Középiskolai előkészítő tanfolyam. Benzia volt gimn. tanár vezetésével felelősséggel készít elő mindenféle magán- és pótvizsgára. I. Obilicev venac 4. (Volt katonai gazdasági hivatal.)

— Borzalmas vasúti katasztrófa ért egy angol kirándulótársaságot. Londonból jelentik: Darlington közelében borzalmas vasúti szerencsétlenség történt, amelynek eddig huszonkét halottját húzták ki a romok alól. Egy kirándulóvonat, amely zsufolásig telve volt, tíz mérföldes sebességgel rohant be a darlingtoni állomásra. Ugyanakkor indult kifelé egy hosszú tehervonat, amely hibás váltóállítást következtében ugyanazon sínpáron futott. Ugy látszik, mindkét vonat mozdonyvezetője észrevette az elkerülhetetlen összeütközést, mert az utolsó másodpercben valamelyest csökkent az egymásba rohanó vonat sebessége. Ezzel azonban már nem lehetett elkerülni a katasztrófát és a két mozdony olyan erővel ütközött egymásba, hogy mindkettő a szó szoros értelmében felágaskodott a levegőbe, aztán lezuhant a vasúti töltésről. A kirándulóvonat két első személykocsija egymásba préselődött és darabokra zúzódtak. Darlingtonból azonnal segélyvonatokat küldtek ki, amelyek a sebesülteket kórházba szállították. A katasztrófa színhelyén rettenetes pánikjelenetek játszódtak le. A mentési munkálatok csak óriási nehézségekkel haladnak előre s még délután is több halott és sebesült volt a romok alatt. A huszonkét halotton kívül hetvenöt sebesültet sikerült kimenteni a romok alól. Ezek közül huszonötnek az állapota súlyos.

Móricz Zsigmond:

Uri Muri

Duhaj tréfiái, sorsokba gázoló murijai mögött emberi lelkek mélységes tragikumai vergődik; az író páratlan művészetével a magyar vidéki társadalom nagy éposza bontakozik ki.

A regény ára 84.— dinár.

Kapható

a Minerva r. t. könyvostályában

— **A jugoszláv kivándorlás.** A zagrabi kivándorlási iroda hivatalos közleménye szerint április hónapban a tengerentúlról 2098 személy vándorolt ki, vagyis 395-tel kevesebb, mint az elmúlt év áprilisában. Január elsejétől április végéig összesen 7868 személy vándorolt ki az országból (tizeneggyel kevesebb, mint a múlt év első négy hónapjában). Eszerint a jugoszláv kivándorlás a múlt évihez képest visszaesést mutat. Horvátországból 813, a Vajdaságból 499, Szlovéniából 290, Dalmáciából 260, Bosznia és Hercegovinából 132, Szerbiából 92, Montenegróból 12 személy vándorolt ki. A kivándoroltak 71 százaléka földműves. Legtöbben Kanadába mentek (945), az Egyesült-Államokba 366, Uruguayba 344, Argentínába 201.

— **Zászlószentelés Koluton.** Szomborból jelentik: A koluti önkéntes tűzoltótestület vasárnap tartotta zászlószentelési ünnepét. A zászlóanyai tisztet Stein Istvánné, a parancsnok neje töltötte be. Reggel istentisztelet után a zászlót Belt Antal plébános szentelte fel magas szárnyalású beszéd kíséretében. Ugyancsak Koluton tartotta a Bácskai Tűzoltó Szövetség elnökségi ülését és ezévi rendes közgyűlését dr. Teleky István elnöke alatt. A közgyűlésen Popovics Dusan főtitkár beszámolt a szövetség évi működéséről. Majd az új szövetségi alapszabályokat tárgyalták és egyhangulag elfogadták. Továbbá elhatározták, hogy ezidén a szövetség megtartja második tűzoltó szaktanfolyamát Szentán augusztus 5-ikétől 15-éig. A tanfolyamra negyven hallgatót vesznek fel. A tanfolyam előadói dr. Teleky alelnök, Popovics főtitkár, Boross Mityás tűzrendészeti felügyelő, a szentai testület parancsnoka, Pissarov Milkó, a testület alparancsnoka, Remete Iréneus karmester és dr. Glückshaj Andor orvos. A közgyűlés után délután bankett volt, délután pedig a koluti testület gyakorlatot mutatott be. Az ünnepély ügyes rendezése és a vendégek szíves látása, Kasanin Jócó községi jegyző, testületi elnök és Stein István parancsnok érdeme.

— **Jegyzőválasztás Dárdán.** Szomborból jelentik: Dárdán hétfőn tartotta a községi képviselőtestület a jegyző választást. A képviselőtestület Griboszkai Milánt választotta meg.

— **Megindul az ország telefonforgalma Franciaországgal és Svájjal.** Noviszadról jelentik: Franciaországgal és Svájjal a legközelebbi napokban megindul a rendes telefonforgalom. Jugoszlávia minden városából, amely be van kapcsolva a jugoszláv-német telefonforgalomba, lehet majd beszélni Franciaországgal és Svájjal.

— **465 rendbeli sikkasztás miatt elítéltek egy volt rendőrtisztet.** Szkopljéból jelentik: A plvljei bíróság kedden vonta felelősségre Csukics Velimir volt rendőrtisztet és Jovanovics Toma volt plvljei szolgabíró, akiket 465 rendbeli sikkasztással vádoltak. A bíróság Csukicsot tizenkét évi börtönre, Jovanovicsot négy évi börtönre ítélte és kötelezte őket, hogy az állam hetven ezer dinárt kitevő kárát térítsék meg.

— **Községi választások Crepaján.** Crepajáról jelentik: Vasárnap zajlottak le Crepaján az új községi választások. Összesen 870 választó szavazott. A radikálisok 609 szavazatot kaptak és a független demokraták és földművespártiak együttvéve kétszázhatvanegyet szavazatot. A radikálisok huszonnyolc, az ellenzék tizenkét mandátumot kapott.

— **Hirtelen halál a fürdőben.** Noviszadról jelentik: A városi ártnői jódógyógyfürdőben kedd délelőtt kilenc órakor egy ismeretlen férfi fürdött. Miután a fürdőidő leteltével sem távozott, kinyitották a fürdőkabint és az ismeretlen a kádban holtan találták. Nyomban jelentették a rendőrségnek, ahonnan Vilovacz Milan ügyeletes rendőrkapitány és dr. Cseremov György tisztiorvos a helyszínre siettek, de már csak a beállított halált állapíthatták meg. A holttestet behallgatták a kórház halottkammerájába. A ruhákban semmilyen feljegyzést vagy írást nem találtak és így nem lehetett a halott személyazonosságát megállapítani. Az illető ötvenöt évesnek látszó, feltűnően hosszú ősz bajusza van. A ruhái után itélve, földművelő lehetett.

— **Képesítő vizsgák a szubotical tanítóképzőben.** A szubotical tanítóképzőben a következők tették le a képesítő vizsgát: Jovanovics Sztanka, Macskaska Novka, Rieger Jelena, Szuvacsarev Vidoszava, Csursics Leka, Kalogyerovics Vojislav, Vragics Angyela, Jovanovics Ivanka, Kokanov Micika, Filipcs Fáni, Tosovics Velika, Macskovics Erzsébet, Nasztaszijevics Katica, Vladimirovics Mária, Medakovics Katica, Vujkovics Ruzsa, Tyityity Ivanka, Vizinger Vladislava és Pomorac Nadezsda. Az intézetnek százhuszonöt tanulója volt az elmúlt iskolai évben és pedig huszonhat fiú és 99 leány. A tanulók huszonöt százaléka bukott el a vizsgákon.

— **Vidám-est a szubotical Nép körben.** A szubotical Nép kör műkedvelő gárdája vasárnap este fél kilenc órai kezdettel vidám estét rendez. Műsoron szerepelnek: »Miskából pesti fiú lett«, Szentes Béla tréfája; »Az üzlet üzlet«, Vadnai László egyfelvonásos boházata és »Vitz tanár ur«, Liptai Imre egyfelvonásos boházata.

— **Nyugdíjazták a szubotical tanítóképző igazgatóját.** A közoktatásügyi minisztérium a napokban nyugdíjazta Szviresevics Krisztofort, a szubotical tanítóképző igazgatóját. Szviresevics igazgató már hosszabb idő óta betegeskedik és nyugdíjazása saját kérésére történt. A megüresedett igazgatói állást rövid időn belül betöltik.

— **Öngyilkos lett egy temerini fiatalember.** Temerinből jelentik: Varga Ferenc temerini fiatalember hétfőn mellbe lökte magát és életveszélyes sérüléssel szállították be a noviszadi kórházba. Itt nyomban operációt hajtottak rajta végre, de állapota olyan súlyos, hogy a vizsgálóbíró nem tudta kihallgatni. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Az öngyilkossággal kapcsolatban egy noviszadi lap azt írta, hogy a fiatalember rablótámadás áldozata. Ez a hír, mint a temerini esendőség megállapította, alaptalan, mert az öngyilkosság esete be van bizonyítva.

— **Harmadézer választ képviselőtestületet Mol és Martonos.** Szentáról jelentik: Mol és Martonos községek kettőszázötven választott képviselőtestületet, de a másodikban megtartott képviselőtestületi választást is megsemmisítette a belügyminiszter és elrendelte, hogy augusztus 19-én új képviselőtestületet válasszanak a két községben.

— **Román tiszték európai autótúra.** Noviszadról jelentik: Hétfő késő este tíztagú, legnagyobb részben román tisztékből álló társaság két amerikai gépkocsin Bukarestből Noviszadra érkezett és ott töltötte az éjszakát. A társaság, amelynek Ignatic Dobre százados a vezetője, Noviszadról kedd délután Beograd irányában folytatták útjukat. A román tiszti társaság európai körutrá indul. Beogradból Zagrebbe és Ljubljanán át Bécsbe, onnan Münchenen és Berlinen át Párisba, Amszterdamba mennek és visszafelé Olaszországon át térnek vissza hazájukba.

— **Holttest az országuton.** Belacrkváról jelentik: Hétfőre virradó éjszaka a Belacrkva és Crvenackova közötti országúton egy középkorú férfi holttestre akadtak. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a holttest Wittsbach József gazdálkodóval azonos, aki szekerével Belacrkva felé hajtott. Utközben minden valószínűség szerint rosszul lett fogta el és eszméletét veszítve, lebukott a kocsirol. Az orvosi vizsgálat szerint a halált szívinfarkus okozta.

— **Sztrájk a jugoszláv üveggyárakban.** Az Egyesült Üveggyárak r. t. vállalatnál három napi eredménytelen bértárgyalások után, a cég sagori, hrastingi, heiligenkreuzti és paracsini gyáraiban valamennyi munkás sztrájkba lépett.

— **Világos nappal betörték egy noviszadi orvos lakására.** Noviszadról jelentik: Hétfő délelőtt ismeretlen tettes betört dr. Viataliani Emil nyugalmazott törzsorvos lakásába. Az ismeretlen betörő alkulesal hatolt be a lakásba és három millió osztrák koronát, értékes régi arany és ezüst pénzeket és egy ezüst gyufatartót vitt el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Emberélet egy szőlőfűrtért.** Noviszadról jelentik: Múlt évi szeptember 4-ikén éjszaka Blazsics Ráda mokriai földműves Dudics Jován vagyonos gazda szőlőjében egy szőlőfűrtöt lopott, de szerencsétlenségére Dudics Jován észrevette a tolvajt és botjával rátámadt a tolvajra és többször ráütött. Blazsics az ütések következtében pár órával utóbb meghalt. A kikindai törvényszék múlt évi november 19-ikén három évi börtönre ítélte Dudicsot és az ítéletet a felelősségi bíróság helybenhagyta. A semmitörvényes szombaton a büntetést egy évi és hat havi börtönre szállította le. A semmitörvényes indoklásában kimondta, hogy Dudicsot azért kellett megbüntetni, mert a tolvajt megverte a szőlőjében és így jogos védelemről nem lehet szó.

— **Lemondott az amerikai belügyi államtitkár.** Newyorkból jelentik: Work belügyi államtitkár benyújtotta lemondását, hogy átvehess a Hoover érdekében meginduló választási hadjárat vezetését.

— **Könnyítések a magyar vízumok beszerzésénél.** Folyó évi július 3-ikától kezdődőleg a Budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zagrabi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vízumot szerezni, mert az utasok magyar vízum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapestben kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vízumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyeikben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vízum nélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselet Utazási Osztálya hivatalos bélyegzőjével ellátott igazolvány szükséges, mely egy beogradi m. kir. kereskedelmi képviseletnél (Beograd, Palata Akademije, Jakšićeva ul. 2.), mint pedig a felkért SHS. vidéki kereskedelmi testületeknél és a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalában személyenként 35 dinár árban kapható. Az ilyen igazolvány alapján a vízum Budapestben 50%-os kedvezményrel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és a gyógykezelőket szolgáló vasúti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vízum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál 50%-os engedménnyel előzetesen is beszerezhető.

— **Tűz a halón.** Noviszadról jelentik: A hétfőn délután Noviszadra érkezett »Szaturnusz« gőzösön vigyázatlanság folytán tűz ütött ki. Egy utas eldobott cigarettájától tüzet fogott a fedélzeten levő ponyva. A tűz hamarosan tovább terjedt, de a gőzös személyzetének sikerült a tüzet eloltani, mielőtt az nagyobb méreteket ölthetett volna.

— **A regatszkasztinai nemzetközi teniszverseny.** Rogatszkasztináról jelentik: Rogatszkasztinán vasárnap nemzetközi teniszverseny volt, amelynek első díját és így a regatszkasztinai idei teniszbajnokságot Schäffer Ferenc zagrabi játékos, a női díjat Gosticsa Vlasta (Zagreb) nyerte.

— **Elveszett hétfőn délelőtt a beltéren egy selyempincsi.** A megtaláló jutalomban részesül. Cim a kiadóban.

— **A kibukott városi hivatalnokoknak nyugdíjuk megállapításáig rendes fizetés jár.** Szentáról jelentik: A város volt tisztviselői közül Cetina Zsárkó volt polgármester és dr. Beleszlin Brankó volt halottkém kérték a várostól rendes havi fizetésük kiutalását mindaddig, míg nyugdíjukukat véglegesen nem rendezik. A városi tanács megtagadta a fizetések folyósítását, mire Cetina és dr. Beleszlin pert indítottak a város ellen. Vironbál Dusan szentai járásbíró ítéletében kötelezte a várost, hogy mindaddig utalja ki a két tisztviselő fizetését, míg nyugdíjukat nem rendezik. A járásbírói ítéletet a város megfellebbezte és így az ügy a szubotical törvényszékhez került. A törvényszék Latinovics-tanácsa a napokban foglalkozott a felelősséggel és azt visszautasítva, teljes egészében helybenhagyta a járásbírói ítéletét, mely így jogerőssé vált.

— **Noviszadon leégett két ház.** Noviszadról jelentik: Keddre virradó éjjel Noviszadon Ninkov Nikola háza kigyulladt. A tűz oly hamarosan terjedt, hogy a tető is lángba borult és a kipattanó szikrák meggyújtották Marógyi György szabómester szomszédos házát is, amely szintén teljesen a tűz martaléka lett. A tűzhöz a noviszadi tűoltóság teljes felkészültséggel vonult ki, de a vízhiány miatt csak a tűz lokalizálására szorítkozhatott.

— **Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés, a nyelv gyulladása, az arcbőr és a háton mutatkozó kiütések, valamint karbunkulusok a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata miatt visszafeljődnék.** Számos gyakorló orvos a **Ferenc József** vizet már évtizedek óta mindkét nembeli felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kítűnő sikerrel rendel. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Előrehaladott szezon miatt a raktáron levő összes
fürdőruhákat
mélyen leszállított
árban kiárusítom!
Klopfer Ignác
úri és női divatruhás
Szubotica, Jugoszláv Bank-palota

— **Súlyos autószerencsétlenség Pančevó mellett.** Pančevóról jelentik: Szombaton délután súlyos kimenetelű autószerencsétlenség történt a pančevói országuton. Hoderspek Vencel autótulajdonos autóbusszával elütötte Kiss János inasgyereket, aki kerékpáron haladt az autóbusszal szemben. A szerencsétlen fiút haldokolva szállították be a pančevói kórházba.

Modern férfiruhaszabásati tanfolyamra
helyben jelentkezést jul. 16-án, vidékieket aug. 6-án kezdettel felvesz:
F u t ó T a m á s
szabómester Szubotica, Terzijina ul. 7.
Cserlepac mellett. Népkörrel szemben

— **A cséplési munkánál erősen érezhető a szénhiány.** Noviszadról jelentik: A Vajdaságban a nyomasztó vagonhiány miatt erősen érezhető a szénhiány, ami különösen a cséplési munkálatoknál okoz nagy zavart. A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara sürgős intervencióra kérte meg a szubotical vasutigazgatóságot.

— **Jegyzők háborúsága Sztanisicson.** Szomborból jelentik: A sztanisicsi községi képviselőtestület nemrégiben Delics Györgyöt választotta meg jegyzőnek Jankovics Ivánnal szemben. Jankovics pártja megfellebbezte a választást azzal, hogy Delicsre olyanok is szavaztak, akiknek nem volt szavazati joguk. Vildovics Antonije bácskai főispán meg is semmisítette a választást és Jankovicsot erősítette meg a jegyzői állásban. Delics a főispáni határozat ellen a közigazgatási bírósághoz fellebbezett, amely a fellebbezést elutasította és Jankovicsot helyezte vissza a jegyzői állásba. Jankovicsot a közigazgatási bíróság döntése értelmében pótként be is iktatták a jegyzői állásba.

Dr. Schossberger Sándor noviszadi operatőr és nőgyógyász szabadságáról visszaérkezett és rendeléseit megkezdte.

MAGNA PURGA
tökéletesen szabályozza az emésztést, tisztítja a gyomrot és a beleket, megszünteti a gyomorégést.
Gyógyszertárakban és drogériákban egy csomag 4 dinár
Ahol nem lenne kapható, rendelje meg postán az ALGA laboratóriumtól Sušak, Tvrnička ul. br. 91. és mellékeljen levelelhez a két csomagra 10 dinárt

KINTORNA

— Jó meleg van. Azt hiszem, az Itália hajótöröttjei se fázhatnak most. Vajon mivel hűsítik magukat, ha melegük van?
— Bálnaszörpöt isznak.

*

A luftballonos ember, jó tagbaszakadt alak, sétálgat a ligetben, árulja a színes luftballonokat. Egy öt éves fiúcska megy az édesapjával. A gyermek gyönyörködik a színes gömbökben, felnéz okos szemekkel, majd a kövér bácsit veszi szemügyre, aki biztos kézzel tartja markában a luftballon-gyeplőt.

Hirtelen megszólal a kisfiú:

— Apukám, én tudom, hogy mért nem szállnak fel a gömbök a levegőbe.

— ?!

— Mert nem bírják azt a kövér bácsit.

*

A színész panaszkodik az igazgatójának:

— Ebből a gázsiból megélni valóságos művészet!

— Mit akar? Hiszen én művésznek szerződöttem magát!

SZÍNHÁZ

König der Schnorrer

A Habimah zargon-társulat vendégszereplése

A zargon-színészek műsorán szereplő darabok nagyrészt kezdetleges, naiv színpadi próbálkozások, amelyek nem haladnak együtt a színpad és a dráma fejlődésével, hanem megelégszenek azazal, hogy vagy érzelmes történetekkel, vagy a zsidó népeletről vett mulatságos, naiv mesével hassanak a könnyen megható és ugyanilyen hamar nevetésre ingerelhető közönségre. A Dybuk mély és misztérium-szerű játéknak csak kevés társa akad a zargon-nyelven írt darabok között. A »König der Schnorrer«, amelyet hétfőn mutatott be a prágai Habimah Szubotica vendégszereplő együttese, szintén egyszerű, naiv történet, amelynek nincs semmiféle színpadi jelentősége vagy irodalmi szándéka.

A vendégszereplő zargon-társulat mégis nagy sikert aratott ezzel az előadással, amíg a színészeknek lehetetlen nehézségekkel kellett megküzdeniük. A Városi Színház koncerttermében, a szűk hangversenydobogón improvizált kulisszafalak között alig volt helyük a szereplőknek és a színpad külső hatásairól teljesen le kellett mondaniok, annál elismerésreméltóbb tehát, hogy mégis nagy hatást tudtak elérni. A főérem ebben kétségtelenül Leopold Jungwirthé, aki az egész előadás lelke volt. Már első megjelenésével fasciálta a közönséget, amely legelső szavaiból megérezte, hogy igazi művész szól a színpadról. Sajnos a régi színpadi iskola híve és prózájában tulságosan sok a szavaló pátosz, ebben a stílusban azonban a legkiválóbbak egyike. Kulturált, mindent átérző, a közönséget a maga lelki szárnyalásával elragadó igazi művész, amikor pedig énekelni kezd, hirtelenben nem tudjuk, hogy mit értékeljünk benne jobban: a széles skálájú, hatalmas erejű drámai színészt, vagy a nagyszerű operanékest. Csodálatosan szép, ércesen csengő tenorja, zenei biztonsággal és fölényes énektudással párosul és szinte lenyűgözi hallgatóit. Jungwirth európai színvonalu nagyszerű színész, akít érdemes volt megismerni. Méltó partnere volt a felesége. Jungwirthné tisztán csengő szopránja is melegen töltötte be a termet. A társulat-

nak nagyrészt már tavalyról ismert többi tagja: Rosenberg kisasszony, Franzos, Nachbar és a többiek teljes igyekezettel asszisztáltak a kiváló vendégművészeknek.

A csekélyszámu közönség nem fukarkodott a tapsokkal és különösen a nagyszerű Jungwirthot ünnepelte lelkesen, nem egyszer nyitászini tapsokkal is. (L. I.)

KÖZGAZDASÁG

Miért tolódt el a külföldi kölcsön folyósítása?

Beogradi pénzügyi kö.ökben Markovics Bogdán pénzügyminiszter távozásáról tudnak

Beogradból jelentik: Az elmúlt héten a kormány hivatalosan bejelentette, hogy Markovics Bogdán pénzügyminiszter elhagyta Londont anélkül, hogy a kölcsönszerződést aláírta volna és hogy az ígért kölcsönelőleget kiutalták volna. A Bácsmegeyi Neplóban több ízben rámutattunk arra, hogy az angol pénzügyi élet szokásaival teljesen ellenkezik, hogy a nyári hónapokban bocssánnak ki kölcsönt. Beogradban mégis azt hitték, hogy mivel a pénzügyminiszter újból Londonba utazott, a kölcsön aláírásának semmi sem állhat már az útjába. Abban a nyilatkozatban, amelyet Spahó kereskedelemügyi miniszter, mint a pénzügyminiszter helyettese adott, már világos volt, hogy a kölcsön nem jött létre. A nyilatkozat kiemelte, hogy a

pénzügyminiszter és a kölcsönadók között minden kérdésben meg van a meg egyezés, csak a kibocsátási kurzus és a kamatláb kérdésben nem volt meg még a megállapodás.

Az angol-amerikai tőkések a többek között azt követelték, hogy a kölcsön kibocsátása előtt a kormány mutassa be a törvényes felhatalmazást a kölcsön megkötésére. A kormány a kölcsön megkötésére szóló felhatalmazást elmulasztotta a pénzügyi törvényben elintézni, pedig ezt a felhatalmazást a parlament minden nagyobb nehézség nélkül megadta volna.

Párisi lapjelentések szerint Markovics Bogdán pénzügyminiszter franciaországi pihenése után nem tér többé vissza a pénzügyminisztérium élére.

A kraljevregi pezsgőgyár nyerte az első díjat a zagrebi országos borkiállításán

Exportcélokra is nagy megrendeléseket tettek a kraljevregi gyárnál

A zagrebi országos borkiállításán, amelyen az ország minden részéből állítottak ki borokat és pezsgőket, a legnagyobb feltűnést a kraljevregi pezsgőgyár új kibocsátású pezsgői és palackborai keltezték és a kraljevregi pezsgőgyár gyártmányainak legszebb elismerése, hogy a zagrebi országos borkiállításán az első díjat arany diplomát a kraljevregi pezsgőgyárnak ítéltek.

A kraljevregi pezsgőgyár gyártmányai a zagrebi kiállítás eredményeképpen most ismertté váltak az országnak azokban a részeiben is, ahol eddig a kraljevregi márka nem volt bevezetve, sőt külföldről is érdeklődés mutatkozik a kraljevregi pezsgőgyár produktumai iránt, ami nemesak bácskai, hanem országos közzgazdasági szempontból is jelentőséggel bír. A látogatott zagrebi borszáti kiállításán a nagyszámban összegyűlt szakértők elragadtatással nyilatkoztak a kraljevregi pezsgőgyár gyártmányairól és azok, akik eddig főképp a szlovéniai és horvátországi, liutomeriai és zaborjai borvidék elsőrendű

horait ismerték, csodálkozva állapították meg, hogy a kraljevregi homoki bor és a kraljevregi gyár pezsgője szín, íz, erősség és minden más tekintetben felülmúlja az ország legjobb borvidékeinek borait.

Azenkívül, hogy a zagrebi és más horvátországi és szlovéniai fogyasztók tömegesen halmozták el egész évi szükségleteikre szóló megrendelésekkel a kraljevregi pezsgőgyárat, a lengyel konzulnak is, aki kormánya megbízásából exportcélokra való informálódás végett jelent meg a kiállításán, a kraljevregi áru nyerte meg legjobban a tetszését, úgy hogy azonnal árajánlatot és árumintát kért.

A Ladány Nándor gondos és szakavatott vezetése alatt álló kraljevregi pezsgőgyár 1924. évi töltésű és valódi francia módszer szerint készült pezsgői, amelyeket most kezdenek forgalomba hozni, valamint a kraljevregi borok, a zagrebi kiállításán aratott nagy siker után, bizonyára hamarosan ismertek lesznek nemesak Jugoszláviában, hanem a külföldön is.

A kormány a dinár árfolyamának biztosítására tizenöt millió svájci frankos kölcsönt vett fel

Beogradból jelentik: Az elmúlt napokban a Narodna Banka vezérigazgatója Svájcbba utazott. Novakovic vezérigazgató svájci útjával kapcsolatban igen sok ellentétes hír kelt szárnyra. Egyes hírforrások szerint Novakovic vezérigazgató a dinár mostani árfolyamának a fenntartása érdekében akar Svájcbban egy nagyobb összegű kölcsönt felvenni. Más információk szerint Novakovic vezérigazgatónak

sikerült is egy tizenöt millió svájci frankos kölcsönt szereznie, amely ezt a célt szolgálná, hogy a kormány a legsürgősebb közmunkákat elvégezhesse.

A Narodna Bankának is igen nagy szüksége van újabb devizakészletekre. A Narodna Banka naponta átlag hat millió dinár értékű devizát ad ki és a bank deviza készlete még ma sem tesz ki többet, mint négy millió dinárt. A Narodna Banka köreibe erélyesen megcáfolták azokat a híreket, mintha a Narodna Banka vezérigazgatója azért uta-

zott volna Svájcbba, hogy a dinár mostani kurzusát biztosítsa és kijelentették, hogy a vezérigazgató utazásának az a célja, hogy tovább folytasson kölcsöntárgyalásokat és

az állam részére egy nagyobb kölcsönt kössön.

A beogradi Privredni Pregled című lap azt írja: Félhivatalos körökből származó információk szerint megerősítést nyertek azok a hírek, hogy a Narodna Banka vezérigazgatója, Novakovic Dragoljub Svájcbban az állam számára egy tizenöt millió svájci frankos kölcsönt kötött le, amely kölcsönnek az lesz a célja, hogy a dinár jelenlegi árfolyamát biztosítsa. Ez a tény arra mutat, hogy

a kormány nem gondol arra, hogy súlyos feltételek mellett igénybe vegye az angol-amerikai kölcsönelőleget.

Az angolok az előleg átadása előtt azt követelik, hogy a kormány hozza meg a kölcsöntörvényt. A pénzügyminiszter

az egész kölcsön-kérdéssel szemben nagyon rezerváltan viselkedik és nem is ajánlotta a kormánynak az előleg felvételét, mert

ez az előleg már nagyon megkötne a kormány kezét.

Egyelőre a Narodna Bankának július 8-ikára egybehívott közgyűlését sem halasztották el. A Svájcbban felvett határozat millió dinár tényleg elegendő a dinár mostani kurzusának a biztosítására. Kormánykörökben még mindig tartja magát az a hír, hogy a szkupstinának el kell fogadnia a nettunói konvenciókat, a stabilizációs törvényt, azután a kölcsöntörvényt. Miután azonban a kormány mégis csak felveszi a svájci hatszáz millió dináros kölcsönt, ebből arra kell következtetni, hogy a kormány nem gondol arra, hogy a tervezett amerikai-angol kölcsönt tényleg felvegye és a tárgyalásokat tovább folytassa.

Uj telefondíjak ipari üzemek részére. Noviszadról jelentik: A postaügyi minisztérium újabb rendelete szerint azok az ipari üzemeknél, ahol motorikus erővel és legalább 15 munkással dolgoznak, a telefon évi díja 3800 dinár, ipari üzemeknél, amelyeknél nem dolgoznak motorikus erővel, de 20 munkásnál többet foglalkoztatnak, a telefon évi díja 1800 dinár, minden más ipari üzemnél a telefon évi díja 720 dinár. Az új telefondíj szabás július elsejével lépett életbe. Ha év közben az üzemeknél olyan változások állnak elő, amelyek befolyásolják a telefon évi díjának megállapítását, a következő féltől kezdve a változott viszonyoknak megfelelőleg számítják a díjakat.

A szociálpolitikai miniszter a mezőgazdasági munkásokért. Szentáról jelentik: Kerepessy Vince országgyűlési képviselő több interpellációt intézett a szociálpolitikai miniszterhez a mezőgazdasági munkások érdekében, Bikár Mirko járási főszolgabíró pedig több előterjesztésében kérte a minisztériumot, hogy rendeletileg szabályozza a munkásvédelmet. Kedden érkezett le Szentára a minisztérium 6990. számú rendelete, melyet a szociálpolitikai, belügyi és földművelésügyi miniszter becsajtottak ki a Vajdaságra vonatkozólag. A rendelet szerint elsősorban olyan részeseket kell alkalmazni, akik vagyontalanok, vagy akiknek öt holdnál kevesebb földjük van. Minden munkás maximum öt hold földet arathat le. Az aratási feltételeket a földtulajdonosok és munkások együtt állapítják meg. Minden községnél két munkaadóból és két munkásból álló bizottságot kell alakítani, amely a munkások és munkaadók közti felmerülő vitás ügyekben dönt. A döntés ellen a vármegyei bizottsághoz lehet felebbezni, mely három földtulajdonosból és három földművelőből áll. Ez a bizottság jogerős döntést hoz. A községi bizottságok elnöke a községi bíró, a városi bizottságok elnöke a polgármester, a vármegyeinek pedig a vármegyei gazdasági referens.

A pékműhelyek munkaidéje. A noviszadi munkáskamara a következők közlésére kért fel bennünket: Egy noviszadi és néhány beogradi lap tudósítást közölt a pékiparban a munkaadók és munkások között létrejött megállapodásról. Ezeknek a lapoknak értesülése szerint ez a megállapodás a noviszadi munkáskamara intervenciójára történt. A munkáskamara ezzel szemben kijelenti, hogy a létrejött megegyezéshez semmi köze sincs, mert a megegyezés olyan megállapodásokat tartalmaz, amelyek nemesak a munkásvédelmi törvényvel, de az üzletnyitásról és zárásról szóló rendelettel is ellenkeznek és elintézetben áll a Szomborban megtartott ankét határozataival is. A szóbanforgó megállapodást a független munkásszindikátus létesítette, mely szindikátus nem is tagja a munkáskamarának és amely nem illetékes a pékmunkások érdekeinek képviselésére. A jugoszláv sőtöm munkások egyesületeinek szövetsége ugyanugy, mint a munkaadó szervezetek, annakidején a pékműhelyekben való éjjeli munka ellen foglalt állást és kifejezetten a vasárnapi munkaszünet és a nyolc órai munkaidő mellett szállt síkra, amely intenciók a főispáni rendeletben is kifejezésre jutnak.

SPORT

A palicsi evezősverseny programja

Hat evezősklub nevezett be az országos regattaversenyre

Szombaton és vasárnap bonyolítják le Palicson az országos regattaversenyt, Jugoszlávia bajnokságáért. A versenyre bevezettek a H. V. K. (Zagreb), a »Gusár« (Split), a »Danubius« (Noviszd), »Dunav« (Pancsevó), »Krka« (Sibenik), a »Beograd« és a »Vukovár«. A verseny részletes programja a következő:

Szombaton: 1. Palánkos négyes kormányossal, beneveztek: Danubius, Dunav, Gusár, H. V. K. Beograd. 2. Palánkos egyes, benevezett a H. V. K. 3. Palánkos páros, benevezett a H. V. K. és a Gusár. 4. Palánkos négyes, kormányos nélkül, beneveztek H. V. K., Gusár. 5. Kettős párevezős, benevezett a Danubius, a H. V. K. és a Gusár. 6. Palánkos kettős kormányossal, nevezett Gusár. 7. Négyes kormányossal, bene-

veztek Danubius, Dunav, Krka, H. V. K., Gusár, Beograd.

Vasárnap: 1. Kettős, párevezős versenyhajóval, benevezett a H. V. K. és a Gusár. 2. Sleiff, benevezett a H. V. K. és a Gusár. 3. Négyes versenyhajóval kormányos nélkül benevezett Krka, H. V. K., Gusár. 4. Kettes kormányossal, nevezett Gusár. 5. Kettős párevezős palánkos hajóval, nevezett Danubius és H. V. K. 6. Nyolcas versenyhajóval, benevezett a Gusár és a Krka.

A verseny starthelye Palics tulsó partján, a Vigadóval szemben van, a cél pedig a strandfürdő előtt. A fürdőigazgatóság a közönség elhelyezésére kényelmes tribünöket épített. A versenyre való tekintettel szombaton és vasárnap öt dinár helyett tíz dinár a strandbelépőjegy ára.

Akik Jugoszláviát képviselik az amszterdami vivóolimpiáson

Vasárnap zajlott le Palicson az országos vivóverseny, amelyen — mint ismeretes — kijelölték az olimpikonokat is, akik Jugoszlávia színeit fogják majd Amszterdamban képviselni. A kardvívó versenyben most is Fröhlich Ferenc lett az első, bár ezuttal sokkal nehezebben sikerült megszereznie az elsőséget, mint a beogradi versenyen. Fröhlich kitűnő tempóérzékkel rendelkezik, a versenyen azonban nagy indiszpozícióval küzdött és így történt meg, hogy már az első összecsapást is elvesztette Farkassal szemben. Este, a döntőben azonban teljes tudása kifejezésre jutott és egyhangú volt a vélemény, hogy méltóan fogja Amszterdamban képviselni a jugoszláv színeket.

Az olimpikonok között szerepelne Singer, akit csak fiatal kora miatt nem küldenek ki. Singer kitűnő vivótehetség, nagyon gyors és főképp elővágásai pompásak. Ha nem áll meg a fejlődésben, egy-két év múlva nemzetközi viszonylatban is számottevő lesz.

Kauter Géza, aki szintén az olimpikonok közé került, vasárnap éppúgy bal-szerencsével küzdött, akár Fröhlich. En-

nek tudható be, hogy az egyébként kiváló vivó, aki Beogradban a második helyre került, most jóval hátrább szorult. Kauter különösen jó pengevezetéssel tűnt ki.

Az olimpikonok között van a beogradi Csajkovszki, aki rohamos fejlődést áruolt el és előkelő vivómóráért általános dicséretben részesült a jelen volt vivómesterek részéről.

Farkas, aki a vasárnapi versenyen kitűnő formában volt, az első közé küzdötte fel magát és ő szintén egyike azoknak, akiket a vivósövetség Amszterdamba fog küldeni. Farkas gyors, mozgékony és rugalmas. Bár még fejlődésben van, már is sokat lehet tőle várni.

Várkonyi (Beeskerek) szintén olimpikon lett. Várkonyi már nem fiatal, viszont korát meghazudtoló gyorsasággal rendelkezik és rámenő támadó stílusa rutinizottabb ellenfelet is könnyen zavarba hoz.

A kardvívás hatodik olimpikonja dr. Schwarz (Noviszd) nagy tudást mutatott vasárnap és egyik főerőssége lesz Amszterdamban a jugoszláv vivóknak.

A törvívásban ketten fognak indulni Amszterdamban, Freund és Csika. Mind a kettő kiváló törvívó, Freund biztos pengevezetéssel rendelkezik és plasztikus iskolaszertű vívásával méltán tartja a bajnokságot. Csika már kevésbé izgadt, bár előnye, hogy állandóan nagy rüssel, meglepetésszerűen támad.

A noviszádi Juda Makkabi panaszt emel a birkozó szövetségnek, mert nem hívták meg a beogradi versenyre

Noviszadról jelentik: Beogradban vasárnap tartották meg az országos birkozóversenyt, amelyre azonban a noviszádi Juda Makkabit nem hívták meg. Meghívás nélkül a Makkabi nem is vehetett részt a versenyen, habár kitűnő birkozóárdája van, többek közt Hoffmann, aki a légsúlyban favoritként is indult volna.

A Juda Makkabi sérelmesnek találta a beogradi birkozó alszövetség eljárását és panasszal fordult a zagrebi birkozószövetséghez. Egyben közli Hoffmann kérését is, hogy a szövetség rendelje el a légsúly bajnok és Hoffmann mérkőzését a bajnokságért, valamint jelölje meg a mérkőzés helyét és idejét.

A Juda Makkabi reméli, hogy a szövetség kötelezi a légsúly bajnokát a mérkőzésre és ezzel orvosolja a noviszádi egyesület sérelmét.

TŐZSDE

Zürich, július 3. (Zárlat.) Beograd 9.13 és egyenlő, Páris 20.365, London 25.29, Newyork 518.80, Brüsszel 72.475, Milánó 27.26, Amszterdam 209.10, Berlin 123.85, Bécs 73.10, Szófia 3.745, Prága 15.375, Varsó 58.15, Budapest 90.50, Bukarest 3.175.

Szombori terménytőzsde, július 3. Buza bácskai vasut 345—350, ujbuzai bácskai vasut VII. VIII. 257.50—262.50, zab vasuti áru 220—230, új rpa bácskai vasut 210—215, tengeri bácskai vasut 277.50—282.50, lisztek: Ogg 460—480, Og 450—480, kettős 440—460, ötös 425—445, hatos 405—425, hetes 320—330, nyolcas 230—240, korpa finom 205—210. Irányzat: buza állandó, tengeri tartós, új buza lanyha, új árpa csendes. Forgalom: 193 és fél vagon.

Noviszadi terménytőzsde, július 3. Puza bácskai 77—78 kilós, 2%-os 350—352.50, bácskai 18—19 kilós, 2%-os 352.50—355, bácskai Tiszavidék 78—79 kilós, 2%-os 352.50—355, Délbánati 78—79 kilós, 2%-os 350—352.50, Felsőbánati 78—79 kilós, 2%-os 347.50—350. Zab bácskai és szerémi 240—245, tengeri bácskai és szerémi 282.50—285, bánati 280—285, liszt bácskai Ogg és Og 460—470, bácskai 2-es számú 445—455, bácskai 5-ös számú 435—445, bácskai 6-os számú 415—425, bácskai 7-es számú 340—350, 8-as számú 230—240, korpa bácskai és szerémi jutászákok 205—210.

Budapesti gabonátőzsde, július 3. A gabonátőzsdén az irányzat változatlanul lanyha. Az új terményekben szinte naponta növekedik a forgalom és a kínálat, ami az árakat lenyomja. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza októberre 29.64—29.74, zárlat 29.68—29.70, márciusra 31.68—31.82, zárlat 31.74—31.76, rozs októberre 25.20—25.32, zárlat 25.22—25.24, márciusra 26.92—27.06, zárlat 26.96—26.98, tengeri júliusra 8.60, zárlat 28.54—28.60, augusztusra 29.38, zárlat 29.36—29.40, májusra 24.76—24.90, zárlat 24.88—24.90. A készárupiacon: Buza 30.80—32.60, ujbuzai 29.35—29.85, rozs 28.75—29, ujbuzai 25.50—25.75, új árpa 24.25—25, új repace 44—45, tengeri 28.75—30, zab 33.20—34.20, korpa 23.75—24.

Budapesti értéktőzsde, július 3. Magyar Hitel 84.5, Osztrák Hitel 47.8, Kereskedelmi Bank 112.25, Magyar Cukor 167.5, Georgia 15.4, Rimamurányi 106.5, Salgó 69.5, Kőszén 814, Bródi Vagon 37.1, Beocini Cement 230, Nasic 182, Ganz Danubius 158.5, Ganz Villamos 135, Athenaeum 36.5, Nova 52.3, Levante 22.3, Pesti Hazai 215. Irányzat lanyha.

Décsi sertésvásár, július 3. (Josef Saborosky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás 3019 zsirsertés, 14.836 hussertés, ebből jugoszláviai eredetű 1699. Árak: Prima urasági S. 2.10—2.15, kivételesen 2.20, szedett sertés S. 1.95—2.15, öreg sertés S. 1.90—2.00, hussertés S. 1.75—2.35. Irányzat: élénk.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bozdán 376 (+20), Apatin 415 (—17), Bogojévó 432 (+16), Noviszd 330 (+), Zemun 262 (—8), Pancsevó 248 (—2), Szmederevó 330 (—10). Dráva: Osizjek 270 (+30). 196 (—10). Tisza: Senta 254 (—26), Tittel 338 (—8).

Louis Hémon:

AZ ÖKÖLVIVÓ

Sportregény

(45)

Nem dédelgette-e őt kedveskedve a Lady egy másik harc másnapján? Nem csókolta-e meg ajkát? Nem voltak-e barátok ők ketten? Nem töltött-e sok-sok órát az ő társaságában, miatta hanyagolva el a többi férfit?

Most úgy látta Pat, hogy ostobán, vakon, keveset fogadott el a felkinált barátságából, még kevesebbet a gyengédebb érzelmekből és ő — a botor — sohasem kért semmit. De most feltétlenül szükséges volt mindezekre és egyszerűen, természetesen értük ment.

Autótaxit hívott, számtalan, különféle módon ismételve a szálloda nevét, végre megértette a sciför a címet. Megérkeztek, számolás nélkül fizetett egy csomó fehér pénzdarábba és habozás nélkül az előcsarnokba lépett.

»Lady Hailsham«. A portás egy másik zsinórozott öltönyű szolgálónak intett. Ez értett angolul és kissé habozva válaszolt Patnek:

— Most jött haza... Várja Önt?

Pat határozott kémozdulattal intett igent, mire minden további nélkül a hölgy lakosztályához kísérték.

A boy a budoár ajtón kopogott, néhány pillanat múlva maga Lady Hailsham nézett ki.

Kissé riadtan, meglepve tekintett Patre, de fáradt szeme, durva arcvonásait meglepően megágygító, nyilvánvaló szomorúsága megindította a Lady szívét.

— Kár, Pat, sajnálom, mondta egyszerűen. A fiu nem felelt, nem is keresett válaszsavakat, néhány pillanatig mozdulatlanul állt a küszöbön, aztán felbátorodva, hívás nélkül belépett a szobába.

Durva utikabátjában, hanyagul nyaka köré csavart sállal — Patrick Malone elég furcsán festett ebben a rokokó budoárban, arcán a küzdelem nyomai látszottak — de ő ezeket az ellentéteket, árnyalatokat nem látta, arra sem gondolt, hány óra lehet, hol van, hogy talán hely és idő nem alkalmasak a látogatásra és ő most zavarhatja a Ladyt. Sapkáját kezében tartva, állt némán, várta a gyengéd szavakat, a vigasztaló mozdulatot, — mindazt, amiért idejött.

És hirtelen a mozdulatlanul álló szép, fiatal asszony látása — vele szemben, meztelen nyakán ragyogó gyémántokkal, — új érzelmek áradatát szabadította fel Patben, a hajdani tiszteletteljes, pajtáskodó érzéstől merőben különbözőt. Kíváncsú szívének kívül az élet minden értékének jelképét látta benne, a már meghódított-nak képzelt értékeket, melyek megszerzésében most nem bírt oly feltétlenül hinni. A csak nagyban — egészben homályosan megsejtett fényűző életet, a szellem és test száz kifinomult élvezetét, a pompás, kényelmes környezetet. De mindenek előtt és igazán erre az asszonyra volt szüksége.

— Semmi mondanivalója sincs számomra? kérdezte fojtott hangon.

— Kár Pat, sajnálom! ismételte és nem nézett a fiura.

Pat így gondolkodott most:

— Azelőtt oly közömbös és ostoba voltam... talán azért tévovázik most.

Érezte, hogy most neki kell beszélni, rajta a

sor; ügyetlenül rendezte magában a gondolatokat és a megfelelő szavakat:

— A multkor, mikor a négert levertem, ön oly jó volt hozzám... hát most is idejöttem... Oh, tudom, ma este engem győztek le, de megmondom miért: mert csaknem az egész terem a francia pártján volt és ezek az emberek... ezt oly nehéz megmagyarázni... mintha valamenynyien ott lettek volna, vele a ringben...

— De tudom, ha más mindenkinek is... de önnél... ez nem számít, mert — egy pillanatig habozott, de aztán az ő hallatlan egyszerűségével folytatta — azt hiszem, ön érez irántam egy kis szeretetet.

És vére hirtelen halántékába szökött, minden féltékenységétől mentesen, erőlyesen kezdett beszélni mint társadalmi osztállyal, ranggal nem törődő parancsoló him:

— Szükségem van önre. Ezt sohasem birtam önnek megmondani, mert keményfejű, ostoba ember vagyok és talán magam sem tudtam róla... De szükségem van önre. És azt hiszem, ön is jobban szeret engem, mint a többieket; tehát velem kell jönnie. Férje nem számít, hiszen ne higye, hogy rossz élete lesz velem, nekem van pénzem a bankban, sok pénzem, ön igazi urinó marad azután is! És jól bánok majd önnek. Kell, hogy velem jöjjön.

Rekedt szavai most elhaltak, gondolkodott, kell-e még valamit mondani, nem felejtett-e el lényeges dolgokat. »Talán nem értette meg a Lady, hogy szándéka tiszta, becsületes« ötlött most eszébe és sietett az egész életre egyesítő, szent bizonyítékot neki ajándékozni:

— Feleségül veszem... Hagyja el a férjét és elveszem feleségül.

(Folyt. köv.)

Szabadalmazott jégszekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

Braća Goldner többszörösen kitüntetett jégszekrénygyára Szubotica, Jugovica ulica 20

Kérjen árjegyzéket!

NYILT-TÉR

Felhívás!

A szentai szefard hitközség előljáróságának megválasztását még annak idején, kellő időben és az előírások betartása mellett megfeleltettük az orth. szefard Savez elnökségének hazafias érzelmeire és az alapszabályok 14. paragrafusára való hivatkozással.

Ezuttal ismételtén felhívjuk a Savez elnökségét a felebbezés sürgős elintézésére.

Szenta, 1928 július 3.

Hermann Adler
Mor Stein

6656

Oglas

Dovršenje ložionice u polukrugu i podizanje kasarne za ložioničko osoblje na teretnoj stanici Novi Sad.

Direkcija Državnih Željeznica u Subotici na temelju rešenja Gospodina Ministra Saobraćaja od 5-og juna 1924. godine u aktu Generalne Direkcije Državnih Željeznica G. D. Br. 15849/24. i u smislu članova 86-98. Zakona o Državnom Računovodstvu raspisuje na dan 24-og jula 1928. godine prvu ofertalnu licitaciju za izvršenje zidarskih, kamenorezačkih, drvodjeljskih, stolarskih i bravarskih radova oko dovršenja ložionice u polukrugu i za izvršenje zemljanih, zidarskih, drvodjeljskih, pokrivačkih, limarskih, kamenorezačkih, stolarskih, bravarskih, mazačačkih, instalacionih, molerskih i tapetarskih radova oko podizanja kasarne za ložioničko osoblje na teretnoj stanici Novi Sad.

Kaucija od 5% ponudjene sume za naše, odnosno 10% za strane državljane polaže se na blagajni Direkcije Državnih Željeznica u Subotici ili na blagajni Generalne Direkcije Državnih Željeznica ili na blagajnama ostalih Oblasnih Direkcija Državnih Željeznica u moneti predviđenoj po čl. 88. Zakona o Državnom Računovodstvu najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije, a licitanti su dužni pokazati reverso položenoj kauciji na dan licitacije određenoj komisiji za držanje licitacije.

Propisno taksirane ponude u zapečaćenom zavoju sa oznakom spolja: »Ponuda za izvršenje radova oko dovršenja ložionice u polukrugu i oko podizanja kasarne za ložioničko osoblje na teretnoj stanici Novi Sad od ponudjača N. N.« Predaju se najkasnije do 11 časova Gradjevinskom Odelenju Direkcije (Trg Vojvode Putnika br. 9. II. sprat, vrata br. 9.)

Pravo za licitaciju imaju samo ona lica i tehnička poduzeća, koja podnesu komisiji uverenja o svojim preduzimačkim sposobnostima i uverenje o tome, da su svoju radnju za porez prijavili i da su na istu platili sav porez sa pripadajućim prirezima za sve istekle zakonske radove, kao i za sve odobrene obroke po specijalnim rešenjima.

Zastupnici ponudjača pripustiće se licitaciji, ako imaju pismeno punomoćje da ih mogu na ovoj licitaciji zastupati.

Planovi, obrazac ponude, predračun troškova, opšti i tehnički uslovi mogu se videti i po ceni od 100 dinara nabaviti svakog dana za vreme zvaničnih časova u Gradjevinskom Odelenju Direkcije.

Naknadne ili telegrafskim putem podnete ponude neće se primiti.

Iz Direkcije Državnih Željeznica
u Subotici
Broj 26.167/1928.

6425

Figyelmeztetés

Figyelmeztetek mindenkit, hogy Lendvai János szuboticei ügynök urnál a nevemmel ellátott opciós kötvények vannak, amelyet Lendvai János ur jogtalanul és az én megbízásom nélkül használ. Kérem azoknak az iratoknak a megsemmisítését.

6592

Tisztelettel:
Baka Ambrus, ügynök.

KÖZSÉGI ELŐLJÁRÓSÁG STARI BEČEJ

5404—1928. szám.

Hirdetmény

Sztaribecsei község részére szükséges 25 vagon, azaz a vállalkozó költségén megmászalendő 250.000 kilogram I. osztályu csomómentes, száraz bükkhasáb tűzifa szállításának biztosítására *tolyó évi július 25-ikén délelőtt 9 órakor* a községi bíró irodájában megtartandó nyilvános szóbeli árlejtést hirdetünk.

A vállalkozó költségén szállítandó tűzifa 1928 augusztus 31-éig Sztaribecsejen a hajóállomás közelében a Tisza partján, vagy a helybeli vasúti állomáson lesz átadandó.

Vállalkozni szándékozók kötelesek bánatpénzül az árlejtés előtt 7000 dinárt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a bíró kezéhez letenni.

Sztaribecsei, 1928 július 2-ikán.

Olvashatatlan aláírás
vezető jegyző.

6665

M. Zikić
bíró.

Cséplőgépeladás

Egy teljesen jókarban levő, azonnal üzembe helyezhető magyar államvasuti gyártmányu 8 lóerejű cséplőgépgarnitúra önálló elevátorral, gőzkazánal (magánjáró) és szükséges felszereléssel azonnal eladó. Feltételek Dr. Jovanovits ügyvédi irodájában Srbohoran (Szenttamás) megtekinthetők.

6540

Raktárvezetőt keres

előkelő világcég itteni telepe részére

Pályázóknak az összes raktárkezelési csomagozási, szállítási munkálatokban és az ezzel járó írásbeli munkákban teljes jártasságra kell birtokni.

Csakis komoly, legfeljebb 40 év körüli munkászerető urak ajánlatot kérjük, akik eddigi működésüket igazolni tudják és megfelelő

erkölcsi és anyagi biztosítékot

tudnak nyújtani.

Ajánlatot az az eddigi működés, nyilvántartások, fizetési igények és referenciák megalapozással Rudolf Moss hirdetőjébe Bratislava „Garancaképes komoly munkaerő” jellege alatt kérünk. Nem kimerítő ajánlatokat figyelembe veszünk.

6666

Paul Reboux

Madame du Barry szerelmi élete

Du Barry cselszövényei Versailles-től Bécsig és Szentpétervárig érnek. A trón menyegyzete alól, a királyi hálószobák illatos félhomályából a guillotine véres emelvényére vezetett az út s a kiméletlen bárd fagyos közömbösséggel ütötte le azt a fejet is, amelynek babonás szépségéről legtöbbet álmodtak egykor Franciaországban. A nép fölségesé lett gyermekét úgy végezte ki a fölséges nép, mint az erkölcsének bomlottságáról hirhedt Lais-t, akinek gyönyöreire a francia nép kincsét és vérét pazarolta a zsarnokság.

Madame du Barry életregényének háttere maga a tizenharmadik század története: a tulinomult, fényűző ancien régime, amelyet melyt egyik napról a másikra morzsolt föl a »Nagy Forradalom.« Drámai összeütközése ez a világtörténelmi erőknél s Paul Reboux, a nálunk is jól ismert kitűnő regényíró lebilincselő érdekességgel és lüktető drámaisággal írja meg.

Ára 40 dinár

Kapható a Minerva r.-t. könyvos-tályában

Ha KÖNYVSZAKERTŐRE lesz szüksége írjon Borbé y L. Novisad, postafiók 75 címre

Autogarage Mogin

Novisad, Temerinska ul. 49

elad 2 teljesen jó, üzembékes teherautót

Az egyik 15 tonnás, a másik 3 tonnás!

Mit nyújt a GYAKORLATI GAZDALEXIKON

?

Közérthető, lényegét megvilágító tájékoztatást a mezőgazdaság minden kérdésében, ez a két könyv tehát a gazda nélkülözhetetlen kitéje, útmutatója és tanácsadója. Aki tehát a legkisebb költséggel a legnagyobb termelési eredményt akarja elérni, az saját jól felvett érdekét követi és együttesen a köznek is szolgálja ot tesz azzal, hogy a

Gyakorlati Gazdalexikont

nemcsak megveszi, de tanulságait a gyakorlatban is érvényesíti.

Főbb tartalma:

Kenyhakeresztet, szőlőmivelés, baromfi-tenyésztés, méhészet, tejgazdaság, állatgyógyászat, talajmivelés, gyógynövények, vetőmagismeret, déhánymesztés, gyümölcsstermesztés, növénynevelés, erdészet, borászat, gazdasági gépek ismerete, állattenyésztés, műtrágyázás, takarmányozás, vadászat, halászat, burgonya-termesztés, komlótermelés, paprika, kender, len, falusi konyha, házipar, rovarkártevők, nyultenyésztés, ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés tenyésztés stb., stb.

Két kötet ára közel 250) oldalon 480.— dinár
Kapható a BACSMEGYEI NAPLÓ könyvosztályában

Ártézi kutat

óhajtunk furni

percenkénti 100 literrel

Ajánlatok alanti címre küldendők:

Braća Bojn tvornica crepa, Vinkovci

Nyarálók figyelmebe!

Heti 40 pengő elátsi díj a következő előkelő pensiókban: London, Valencia-Lidó, Abazia, San-Rmo, St.-Moritz, Lugano, Menton, Nizza, Cannes, Monte-Carlo, Biarritz, Chamonix, Gragnoble, Davosville, Paris, Bad-Ischl, Bad-Ausee. Tanulóna heti 88 pengő. Szépíróberől heti 30 pengő. Prospektus (válasz báve). Ezren felüli referencia. Postalozói iroda Budapest, V., Akadémia-utca 4. I. l. Telefon: T. 242-36)

6101

Építkezők figyelmebe!

Építkezésénél használja kizárólag beočinai I-a portlandcemente, mert az könnyű térfogatsúlyánál fogva sokkal kiadósabb és ennék köv tisztebb, olcsóbb. Nagy szállíthatósága és feltétlen megbízhatósága közismert. Jutányos árajánlatot szolgál

RÉVAI ADOLF

cement- és mészkereskedő
SUBOTICA, SOKOLSKA ULICA 2. TELEFON: 551

6410

SANATORIUM TERAPIA

VRNJAČKA BANJA

TULAJDONOS ORVOS Dr. KUJAR-DURLÉN ÁGOST

Két magyarul beszélő orvos. — Telefon 2. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

A szanatórium gyönyörű szép, kies erdős ligetben fekszik, saját gyógyforrással, úgy ivó mint, fürdő célokra a telep belterületén. Tudományos alagra fektetett dietikus konyha, szigoru orvosi felügye-

let alatt. Legmodernebbül berendezett hydro- és elektro-terapia.

— Telefon 2. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

— Telefon 2. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

Dunai fürdőmegnyitás

július 1-én Bogojevón!

A vendéglőben minden időben kitért duna halpaprikás és elsőrendű italok kaphatók

Adám József, fürdő- és vendéglőtulajdonos Bogojevo

6 személyes a rozsz 6

szalvétával, fehér filom lenvászonból

izlésesen előrajzolva csak 160 din. Utánnvétellel bérmentve szállítja:

Leopold Sámuel, Senta Modern előnyomda-berendezési gyára

ŠIBALIĆ ILLES KENYÉRGYARA

Subotica, Petrogradska ul. 12

I-a szívn kenyér	kg-ja	4-50 dinár
I-a fehér	"	4-"
I-a roz	"	4-"
Félsarna	"	5-50 "

Azonkívül havonta áruban visszafizeti a vásárolt áruk 10 százalékát. — Süteményei a legjobb és legolcsóbbak. — Egész napon át süt privát kenyéret és süteményt.

Nincsen nyelv aprószárnyas

melyen a virágos abak meg ne lenne énekelve és nincs ember, kit a szép virág mez ne nyerne. Megtanulja és megkedveli a virággondozást, ha KANIPOS növény Ápsót használ és alkalmazza a hozzá mellékelte utasításokat.

Csomagja 12-50 és 42- dinár. Gyógyszertárak, drogeriák, virág- és markekereskedések árusítják. Szétküldés előfizetés ellenében franko. Utánnvétellel nem küldök.

Schumacher Z. gyógyszer-vegyilaborat. Crvenka (SHS) O'vashatia kedden, csütörtökön és szombaton

Valódi amerikai manilla,

valamint kenderkévekötő-, továbbá gabonás-, lisztes- és korpászsák-, vízmentes ponyva-, kerti- és tüzoltó-tömlő- és zsinagáru-szükségletét legolcsóbban

Weitzenfeld és Társa

cégnél Subotica, I., Cara Dušana ulca 1 fedezheti.

Interurban telefon 192 Kérjen ajánlatot! Kérjen árajánlatot!

Ferdo Čullnović: BURA

című novelláskötete kapható a Minerva rt. könyvostályban

Ára 20 dinár

I-a angol Teveször-szif Balata-szif Bőr-gépszifak KEMÉNY GYULA műszaki cégnél SUBOTICA TELEFON 29

Elsőrendű meszet, beocsini portland cemen, alab. gipszet, száraz, pormentes BÜKKFASZENET, pécsi kovácszenet, I-a aprított búkiát ajánl Révai Adolf, Subotica Sokolska ul. 2 Tel. 551

Szereti a salátát? Ugy csak KEMÉNY-féle esszenciát használjon hozzá; ezt kérje a fűszerüzletekben! Uborka és paprika állandóan kapható Kemény Dező ecet és konzervgyárban I., Vojnovičeva ul. 5

Palinkás depot a város legforgalmasabb helyén más elfoglaltság miatt eladó esetleg „lično pravoval“ társ kerestetik Ajánlatokat Radio Reklam Jugoslavija Subotica postafió: 48 levébbit

Jó és olcsó könyvet csak a Minerva könyvostályában vehet!

Felsőgallai mész beocsini portland cement és mindenféle építési anyag a legolcsóbban szerezhető be Illgenn Károly-nál I. kör, Sokolska ulica 17 Telefon: 660

Tisztviselőt keres

vidéki kereskedelmi malom azonnali belépésre. Fiatal, nőtlen, lehetőleg a malom vagy gabonaszakmában jártas egyének, akik a horvát-szerb és német nyelvet tökéletesen bírják, küldjék be ajánlataikat eddigi működésük és fizetési igényeik pontos megjelölése mellett „D. D.“ jellegre a kiadóhivatalba

INGYEN

14 napi svájci tartózkodás, utazás és 100 svájci frank zsebpénzt nyerhet, ha

Suchard Milka Veima Bittra csokoládét eszik

Az új prémiák már forgalomban vannak, de a régi bónok és albumok továbbra is érvényesek

A nyerők neveit későbbben közöljük

Női szabászati szarajzantofolyam!

KEZDETE JULIUS 9 ÉN BEIRATKOZNI LEHET: NAPONTA D. E. 8 TÓL D. U. 6 ÓRÁIG CSAPÓ SÁNDOR volt technológiai szakrajz tanítónál SZUBOTICA Bárány-köz

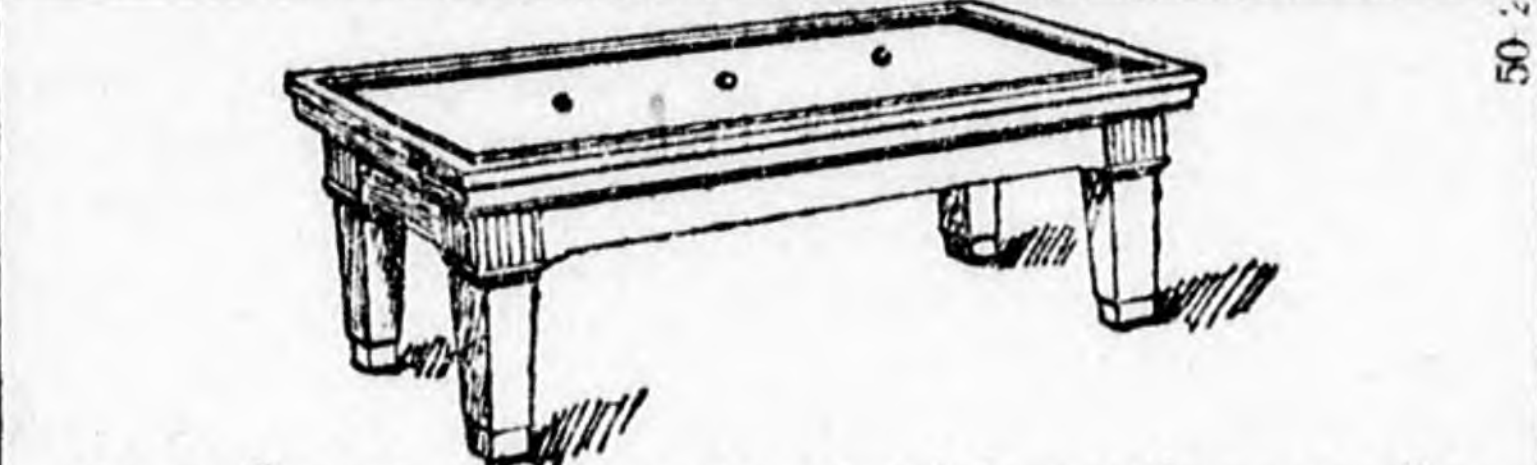
»DAMA«

FEHERNEMŰ-SZALON TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, combinéket, ingbugyikat, ajándéknak alkalmas pijamákat, linon zsebkendőket, terítőket

RIMSKE TOPLICE

a jugoszláv Gastein, 37°C radioaktív hőforrás. Közvetlen gyorsvonatösszeköttetés Prágából, Berlinből, Wienből, Liazből, G ázból. Gyógyit oszult, reumát, isiázt, női bajokat, neuralgiát, különösen sikeres gyógyhatású az álmatlanságnál és testi gyengeségnél. Teljes penzióárak: az előszezonban 60 dinár, a főszezonban 80 dinár

ELSŐ HOLLANDI BILLIÁRDKÉSZÍTŐK MÜLLER I SINOVI ZAGREB, Gunduličeva ulica 35.

LEGFINOMABB FRANCIA TÁBLAOLAJ

ZÖLD KÉRESZT „CROIX VERTE“ KÜLÖNLEGESSÉG SALÁTÁKHOZ MAJONNÉZEKHEZ FŐZÉSRE ÉS SÜTÉSRE S. H. S. VEZÉRKÉPVISELET IGNAČE FLEČHE & CO. BEGRAD

„OKASA“

A kiváló és legjobban bevált különleges szer neml neurasténia, lehangoltság, kedvetlenség ellen, különösen regályos betegségek után, féltékenység és bátoratlanság (nőknél) esetén. Rendkívül eredményes! Bel- és külföldi leismertebb orvosoktól és orvosai különösen nyilatkoznak arról a szerről. Nem izgatószer! Teljesen ártalmatlan! Férfitak — Figyelem! Kérje még ma díjazottan M. U. Dr. Lahusen titkos tanácsos tanulmányai alapján összeállított Irodalmat a különböző elekekkel együtt az „OKASA“ Werke G.m.b.H. Fabrik chem. pharm. Präparate in Berlin vezérképviselőtől Wien, VI., Filzgadergasse 2/12. Levélap elég

Gramofonok és gramofonlemezek

Legelőnyösebb feltételek viszonteladók részére

Nagy rabattok — hosszulejratu hitelek!

EDISON BELL PENKALA Ltd. ZAGREB

Kérjen tőlünk árajánlatot! Kérjen tőlünk árajánlatot!

Körülbelül 10.000 méter FRANCIA és SVAJCI NYÁRI ÁRUT

női ruhákra és az összes raktáron lévő

ANGOL FERFI SZÖVETEKET előrehaladott idény miatt

MELYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAKBAN árusítom.

LÖWINGER divatáruháza, NOVISAD Kralja Petra 19

Nyári uri divat különlegességek Vuković Gerő Subotica Habig, Borsalino és Panizza-kalapot. L. B. O. nri és női harisnyák egyedül lerakata. Férfi fehérneműek mérték szerint is. Fürdőkosztümök, nyakkendők dus választékban. — Szolid árak!

LIFKA KERT-MOZI

Hétfőtől—szerdáig

Ujdonság! Suboticán először! Ujdonság!

BALALAJKA

Bíró Lajos amerikai filmjátéka, rendezte Vajda László, főszereplő a tüneményes szépségű Florance Vidor

Ezenkívül

Radić Pavle, Basariček Gjuro

képviselők temetése Zagrebben. Helyszíni felvétel 2 felv.

Csütörtöktől: Szent hegy, Sweiz és Norvégiában készült sportfilm, Nagynéném, nagynénid, Henny Porten vigjáték

HÁZASSÁG

Előkelő családból származó, 24 éves keresztény hajdon kifejezetten uriemberek ismeretségi körében keresi házasság céljából. Hozomány ingatlan és készpénz. Szíves megkereséseket teljes címmel »Nem hangulat« jellegre a kiadóba. 6032

Apróhirdetés a Bácsme gyei Napló részére Szuboticán, az Aleksandrova utcában, Pressburger-féle üzletben is feladható.

FOGLALKOZÁS

Kötő(nő)segédek felvesz Beck Jenő kötöttárugyár, Subotica. 6668

Kovácslegényt, jó munkást, keresek rögtön belépésre. Kovács Ferenc, Bogojevo. 6664

Akkorban átvesszem kőbányákban kocka, terméskő és zuzottkavic kitermelését. Szíves megkereséseket »Önálló erő« címen a kiadóba kérek. 6671

Magányos urhoz, esetleg kisebb családdal házzvezetőnek ajánlkozom. Cím: Kiss Gizella, Ostojiceva ul. 14. 6657

Képviselőt keresünk fizetéssel és százalékkal garanciával Kulára. — Jelentkezni Singer varrógépraktár, Kula. 6670

Szabósegédek állandó, nagy raktári munkára felveszek. Bajda István, Srbobran. 6672

Gazdasszonyt, intelligens nőt, fixfizetéssel, magános üzlettulajdonos azonnali belépésre keres. Fényképes ajánlatok: Kafana »Amerika« Stari Bečej címre. 6673

Intelligens leányt vagy asszonyt keresek a háziasszony támaszául és két iskolás gyermek mellé, aki a háztartásban segítene és némileg varni tud. Jó bánásmód. Belépés mielőbb. Ajánlatok Gyógyszertár, Sečan (Banat) címre. 6667

Varrónők és tanuló lányok azonnali belépésre felvételnek. Alexa nyakkendőipar, Subotica, Aleksandrova ul. Korzo. 6669

Keresünk a Sztarakanizsai Szabóiparosok Szakosztálya részére elsőrendű szabászati szaktantárt, aki a megalakuló szaktanfolyamot vezeti. Ajánlatokat Dobos József szabómester címre legkésőbb a hó 12-ig kérünk. 6663

Ügyes értelmes fiú, legalább 4 középiskolát végzett, tanulónak szép, tiszta mesterséghez felvétetik. — Klisé Eskenazy, Trumbiceva 17. 6480

Munkáslányok azonnala felvételnek. Cím a kiadóban. 6681

Kifutófiút felvesz I. Wohlsteiner expedíciója, Kraljica Petra Park 11. 6680

Fémolnárt, esetleg azonnali belépésre is keresünk. Feltelemek: józan, szorgalmas szakember, aki egy tíz tonnas automatikus malom önálló vezetésére alkalmas Horvát nyelvismeret, feltelet. Ajánlatok fizetési igények feltüntetésével lehetőleg német nyelven, dr. Josip Andrić Morović (Szrem) címre intézendők. 6663

Kifutófiú felvétetik Heudushka Benó cégnél, Bárányköz. 6635

Kocsis azonnala felvétetik Berger malomban. 6654

Kovácssegédek, jó munkást fiatalít keresek, Kelts János Zmajevác, Baranya. 6662

Apróhirdetés a Bácsme gyei Napló részére Szuboticán, az Aleksandrova utcában, Pressburger-féle üzletben is feladható.

Irodista kisasszony, ki a gépiráshoz ért és az államn nyelven kívül magyar, esetleg németül tud, felvétetik. Skotus Viatora 8. 6616

Manikűrös kisasszony azonnali belépést. Héli hölgyfodrász-szalón, Palicsfürdő, Kurszalón épületben. 6682

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapok és ünnepek kizárásával számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbontásig joglás leveleket továbbítunk. Kérve megkérjük a szerkesztőket, hogy a felbontásig ne adják ki a leveleket.

A vajdasági magyar költészet java termését gyűjti egybe a most megjelent

KÉVE

Vajdasági költők anthológiája 1928

Ambrus Balázs, Csuka Zoltán, Debreceai József, Fekete Lajos, Ferenczy György, Földi Ilonka, F. Galambos Margit, Gergely Boriska, Haraszi Sándor, Kovács Antal, Mikes Flóris, Somogyi Pál, Szentelky Kornél és Tamás István

Á r a
40
dinár

Megrendelhető a Bácsme gyei Napló könyvosztályánál Subotica, Zmaj Jovin trg 3

VÉTEL-ELADÁS

Jól idomított szép két és fél éves nőtény farkaskutyát eladó. Cím a kiadóban. 6659

Központban több lakással, nagy udvarral V. kör, Devotjačka ulica 2 számú ház eladó. Érdeklődni a kiadóban. 6593

Kitűnő fűszer-vegyeskereskedés kocsmával, jóforgalmu, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. »Aranybánya« jelige a kiadóba. 6683

Jégszekrény, két ajtó, teljesen jó karban, eladó. Paje Dobanovačkog 3, a házmeztérnél. 6679

Fiakker, bórfelelő, 1 lovas, 1500 dinárért eladó. Petrogradska ulica 46. 6678

Eladó 8 HP magánjáró, vagy kiadó. Hofherr elevátor és egy Fordson-traktor. Bálint Károly, Stara Moravica. 6677

Nagy jégverem 200 kocsi jéggel eladó. Érdeklődni III. kör, Bunjevačka ul. 64. 6577

3000 darab Ia búkkfavilla azonnali szállításra eladó 4 dináros árban egy vagy kisebb tételben franko vagon Kapela—Batrina. — Schmidt, Svečenski i drug Slav. Požega. 6644

Egy vagon ruha félig ingyen lesz eladva Földes Samu ruhaárúházában (gyümölcs-piac) Rudić ulica. Férfi divatöltöny már 525 D Férfi tavaszi felöltők 675 D Fiuruhák már 375 D Gyermekruhák 175 D Gummi raglánok 225 D Nőifelöltők 455 D Leányfiú felöltők 325 D Férfi munkaruhák 145 D Munkaköpenyek 155 D Autóköpenyek 175 D Divatnadrágok 225 D Munkanadrágok 95 D Borkabátok 725 D Tessék meggyőződni, vidékre utárvétél, meg nem felelés esetén pénzt visszaidom, saját érdekében ügyeljen a cégre. 6682

18 HP MÁV gépgyári stabil szívógázmotor, 2 darab féderes teherkocsi, 1 drb 1 1/2 HP villanymotor, 3 darab új és használt sörlevegőpumpa kézi és erőhajtásra jutányos áron eladó. Bővebbet Kardos hirdetőváltólatnál, Novisad, Vilsonov trg 7. 6569

Ötven év óta fennálló korsma, házzal együtt eladó Subotica, Poštanska ulica 7. 6554

55.000 drb elsőrendű téglaladó. V. kör, Sava Tekeli je 35. 6514

Apróhirdetés a Bácsme gyei Napló részére Szuboticán, az Aleksandrova utcában, Pressburger-féle üzletben is feladható.

VÁROSI MOZI

Hétfő—Kedd—Szerda Grandiózus műsor! Mindenki a maga szerencsésének kovácsa Komédia

Fekete péntek

Régny azokról, akik könnyen keresték a pénzt, de eladták becsületüket. Hugo Bettauer legújabb regénye. Főszereplők Alfred Abel, Margareta Schöget, Hermann Piha

Jön! Világszűelő! Jön!

„LA PERLE“

Párisi revü

A terem a legmodernebb hűtőkészülékkel van hűtve. Hővösebb, mint a szabadban. Tiszta, por- és szunyogmentes ozondu levegő.

Vámmalom forgalmas helyen, elköltözés miatt sürgősen eladó. Bővebbet Schmolka hirdetőirodába. Novisad. 6538

Kávépörkölőt kézihajtásra megvételre keresek. Körösi Géza Rudić ucca. Telefon 513. 6518

Teherautók sürgősen eladók két 1 tonnás Ford és egy 2 1/2 tonnás Austro Daimler, üzemképes, generál javítva, kifogástalan állapotban. Sombor, Konjoviceva lu. 18. 6495

Juniper zöld sósborszesz boróka kivonattal, hatására nézve felér bármely más sósborszesz három üvegjének hatásával. Kapható: gyógyszertárakban, fűszerüzletekben. Postai szétküldés Blum gyógyszertár, Subotica, főpostával szemben 5190

Műlábak

műkarok, gyógyfűzők, támogató gépek betegelő-kocsik, Schönbrunnál, Szubotica, Paje Kujundzićeva 20. 3756

Mozisok! Ernemann Saxonia velitőgép, egyéb felszerelések, jó karban, olcsón eladók Korzó-mozi, Subotica. 6211

6 HP Hofherr-Schrantz gyártmányu, használt, 25 éves gőzlokomobil, kifogástalan, üzemképes állapotban, Fordson-traktor 3 vasu ekével, Hofherr-Schrantz gyártmányu 48" cséplőszekrény, cirka 20 éves, kifogástalan, üzemképes állapotban, 60 HP Stock-motor-eke 6 vasu ekével, jó állapotban, jutányos áron eladók, külön-külön is. Bővebb felvilágosítással szolgál: Agrikultura, Sombor. 6264

Olcsó műjég! Tömör műjég házhoz szállítva, táblánként 4 dinárért kapható! Telefonon is megrendelhető 7-46-nál. Hartmann és Conen gyártelep. 6346

1 drb 14 éves 6 HP fogasskeres alakított Hofherr-Schrantz gyártmányu gőzmagánjáró garnitúra, kifogástalan üzemképes állapotban eladó, esetleg buzart is. Bővebb felvilágosítást nyújt, Agrikultura, Sombor.

KÜLÖNFÉLE

Teljes ellátásra egy-két fiatalembert (iparos, vagy kereskedő) olcsón elvállalok. Cím: Özv. Grün Márkné, VI. Stipe Grgića 15. (volt Kálmán-ucca.) 5815

Butorozott szoba két személy részére kiadó. Cím a kiadóban. 6663

Szoba, konyha, kamra üresen kiadó. Ugyanott különbejáratu butorozott szoba kiadó. Hadzićeva ul. 4. 6653

Butorozott szép garzon szoba azonnali kiadó. Pietschház.

Butorozott szép kis udvari szoba azonnali kiadó. Paje Dobanovačkog ulica 3, a Nemzetivel szemben.

Egy szoba-konyhás lakást keres gyermektelen házaspár aug. 1-re. Cím a kiadóban. 6573

Bognárnáthely, jóforgalmu, ujjonnan berendezve, nagyszil-, akác- és körifarakattárral, részben felvágva, részben kinagyolva egy vagy több évre bérbeadó, a farraktár és szerszámok örökáron eladók. Cím a kiadóban. 6518

Bérbevennénk 200—250 kh. terjedelmű birtokot. Ajánlatokat postafiók 7. Novi-Bečej, kérünk. 6475

Sorsjegyet az új sorsjátékra, amely július 9-én kezdődik »Commerce«-nél Somborban vegye. 5625

Apróhirdetés a Bácsme gyei Napló részére Szuboticán, az Aleksandrova utcában, Pressburger-féle üzletben is feladható.

Ne engedje el a szerencsésjét!

Vegyen Gyetvay Lajosnál Bácska-Topolán nyerő sorsjegyet, mellyel szerencsés esetben

4,200.000 dinárt nyerhet!

Huzások 1928 július 9.-én kezdődnek. Minden második sorsjegy nyer!

Sorsjegyeket 25, 50, 100 din. árban küld.

Nyeremények 4,200.000, 1,200.000, 800.000, 500.000 stb. — Megrendelhető

Gyetvay Lajosnál, Bácska-Topola

Telefon: 26 — Postafiók 55

100 dináros rendelésnél lista- és portókölséget nem számítok